

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Daňová legislativa a účetní zásady v praxi

**Tax legislation and accounting principles in
practice**

Veronika Červená

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Daňová legislativa a účetní zásady v praxi“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 21. 4. 2023

v. r. *Veronika Červená*

Zásady pro vypracování práce

1. Proveďte literární rešerši v oblasti daní a účetnictví.
2. Identifikujte kontrolní mechanismy v této oblasti.
3. Představte zkoumanou společnost.
4. Analyzujte u vybrané společnosti používané kontrolní mechanismy předcházející negativním dopadům, zejména v oblasti auditu.
5. Shrňte řešenou problematiku, stanovte případná opatření vedoucí u vybrané společnosti ke zlepšení aktuální situace v této oblasti.

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Marii Černé, Ph.D. za vedení diplomové práce, za její cenné odborné rady a strávený čas. Dále bych ráda poděkovala vedení společnosti Parker-Hannifin s.r.o. za možnost zpracování tématu kvalifikační práce a ostatním zaměstnancům společnosti za vstřícnost. Zvláště bych chtěla poděkovat Mgr. Lence Herdové a Blance Růžičkové za konzultace poskytované během zpracování mé diplomové práce.

Obsah

Úvod	6
1 Daňová legislativa	8
1.1 Přímé daně	12
1.2 Nepřímé daně.....	13
2 Česká účetní legislativa	16
2.1 Základní pojmy v účetnictví	17
2.2 Funkce účetnictví	19
2.3 Účetní zásady a principy	20
3 Vztah daní a účetnictví	21
3.1 Zjištění základu daně z příjmů.....	21
3.2 Daňové a účetní odpisy	23
4 Kontrolní systémy v oblasti daní a účetnictví	26
4.1 Vnitřní kontrolní systém.....	26
4.2 Zákon Sarbanes-Oxley	28
5 Představení společnosti	31
5.1 Společnost Parker-Hannifin.....	31
5.2 BlackLine.....	34
5.3 Kontrolní systémy společnosti.....	34
5.4 SOX v podniku	36
6 Příklad	58
6.1 Daň z přidané hodnoty	60
7 Shrnutí problematiky a navrhované opatření	62
7.1 Shrnutí problematiky.....	62
7.2 Navrhovaná opatření	63

Závěr.....	67
Seznam použitých zdrojů.....	68
Seznam tabulek.....	71
Seznam obrázků.....	72
Seznam příloh.....	73
Přílohy	
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Daně se dotýkají každého z nás a dotýkají se i každého podniku. Existovaly v minulosti, řešíme je, a protože se jedná o hlavní příjem veřejných rozpočtů, lze očekávat, že se daně budou řešit i v budoucnosti. Jelikož se jedná o takto významnou složku života občanů i podniků, je třeba stanovit závazná pravidla pro jejich správu, placení a kontrolu.

Účetnictví má za úkol zachytit hospodářské operace podniků v peněžních jednotkách. Hlavním cílem účetnictví je poskytovat finanční informace o podniku. A právě účetnictví poskytuje podklad pro výpočet některých daní v podniku.

Ať už se jedná o daně nebo účetnictví, musí probíhat kontrola obou disciplín. Tato kontrola může probíhat jako vnější nebo vnitřní. Právě vnitřní kontrola bývá pro většinu podniků stále důležitější, než tomu bylo dříve.

Cílem diplomové práce je identifikovat interní kontrolní mechanismy užívané v oblasti účetnictví a daní u dané společnosti a analyzovat, s ohledem na možnost negativních dopadů jejich nedostatečného zabezpečení zejména do oblasti auditu, aktuální stav jejich využití a případné možnosti vylepšení v dané oblasti.

Tato diplomová práce se skládá ze dvou hlavních částí, teoretické a praktické. V teoretické části bude provedena literární rešerše v oblasti daňové legislativy a legislativy v oblasti účetnictví. Následovat budou obecné kontrolní mechanismy v této oblasti. Nedílnou součástí teoretické části je i vysvětlení některých důležitých pojmů v oblasti daní a účetnictví. Blíže bude představena například daň z přidané hodnoty, účetní rámec používaný v České republice a US GAAP nebo vztah mezi daněmi a účetnictvím.

Ve čtvrté kapitole budou uvedeny kontrolní systémy používané v této oblasti. Detailněji se kapitola zaměří na vnitřní kontrolní systém vybrané společnosti. Také bude v této kapitole představen americký zákon z roku 2002 Sarbanes-Oxley. Tento zákon je představen z důvodu, že společnost tento zákon využívá pro efektivní vnitřní kontrolu.

V praktické části bude představena společnost Parker – Hannifin, s.r.o. Popsána bude nejen krátká historie podniku, ale i její organizační struktura. Popsány budou i aktivity při výpočtu daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob. Následně bude popsána její činnost v oblasti interních kontrolních systémů a nastavené procesy, které napomáhají k dosažení kýženého stavu.

V podkapitole 5.4. SOX v podniku bude popsán vnitřní kontrolní systém, který byl vyvinut společností v souladu se zákonem Sarbanes-Oxley. Nejdříve bude v kapitole charakterizován postup, který předchází samotné kontrole. Poté budou popsány jednotlivé testy, které jsou důležité pro příklad, který bude uveden v kapitole 6.

Příklad bude zaměřen na pořízení nového stroje. Ukázáno bude zaúčtování tohoto stroje a kontrola jednotlivých operací, které musí být provedeny od žádost o koupi stroje až po jeho zařazení do užívání, pomocí analýzy SOX. Tato analýza byla sestavena na základě amerického zákona Sarbanes-Oxley. Dále bude zaměřena kapitola na daň z přidané hodnoty. Představen bude software Avalara, který napomáhá společnosti se správou daně a bude uveden i postup vyplnění přiznání z daně z příjmů.

V poslední části práce bude shrnuta zkoumaná problematika a na základě shrnutí budou navržena opatření, která by měla vést k zefektivnění celého procesu vnitřní kontroly.

1 Daňová legislativa

Daň lze charakterizovat jako povinnou, zákonem uloženou platbu, která plyne do veřejného rozpočtu, je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová (Vančurová, Láchová & Zídková, 2020).

Kubátová (2018) k této definici dodává, že daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností.

Zákonná definice pojmu daň se v rámci právního řádu ČR nenalézá, pouze zákon č. 280/2009 Sb. uvádí, že pro účely tohoto zákona se daní rozumí (Marková, 2022):

- peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- peněžité plnění v rámci dělené správy.

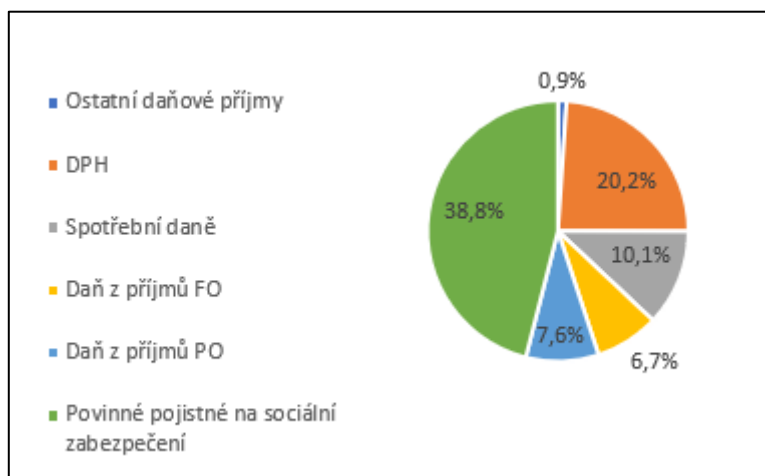
Jelikož daně plynou do veřejného rozpočtu, musí plnit funkce, které z toho vyplývají. Mezi nejdůležitější patří:

- fiskální – schopnost naplnit veřejný rozpočet,
- alokační – uplatňuje se v případě, kdy je na trzích neefektivní alokace (rozdělení) zdrojů,
- redistribuční – vychází z toho, že společnost nepovažuje rozdělení důchodů (příjmů) za spravedlivé, daně mají přesunout bohatství od bohatších k chudším,
- stimulační – využívá toho, že subjekty vnímají daně jako újmu a stát jim poskytuje daňové úspory nebo je vystaví vyššímu zdanění, pokud se chovají nezodpovědně,
- stabilizační – slouží k zmírnění ekonomických cyklů např. v období konjunktury (růstu) odčerpávají do veřejných rozpočtů více peněžních prostředků a šetří na „horší časy“ a v období stagnace pomáhají ekonomiku nastartovat menšími odvody do veřejného rozpočtu.

K naplnění veřejných rozpočtů slouží několik menších daní, které na celkových příjmech veřejných rozpočtů v ČR dosahují téměř poloviny, po přičtení pojistného, tvoří tyto příjmy 90 % celkových příjmů (Ministerstvo financí, 2021).

Obrázek 1: Struktura daňových příjmů v ČR za rok 2022

Zdroj: vlastní zpracování (2023) podle Státní rozpočet 2022 v kostce.

Dle Vančurové, Láchové & Zídkové (2020) je daňový systém souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém rovněž zahrnuje vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají.

Na daňový systém je kladena celá řada požadavků. Těmito požadavky jsou:

- zabezpečení dostatečného daňového výnosu,
- spravedlivost,
- efektivita,
- jednoduchost a srozumitelnost,
- perfektnost,
- transparentnost.

Obecné zásady již zformuloval známý ekonom Adam Smith. Ten mezi základní zásady řadí (Smith, 2016):

- rovnost – v každém státě by měli lidé přispívat na výdaje státu v takové výši, aby to odpovídalo jejich možnostem,
- přesnost – výše daně, doba splatnosti nebo způsob placení, všechny tyto aspekty by měly být stanoveny přesně nikoliv libovolně,
- pohodlnost platby – daň by měla být vybírána tehdy a takovým způsobem, který se poplatníkovi pravděpodobně nejvíce hodí,
- nízké náklady výběru daně – daň by měla být v takové výši, aby co nejméně přesahovala částku, která je odvedena do státní pokladny.

Předmět daně

Obecně lze říci, že předmětem daně je taková veličina, ze které se daň vybírá. Zpravidla je jeho vymezení uvedeno v názvu daňového zákona např. zákon o dani z příjmů. Z názvu už vyplývá, že předmětem daně je příjem. V příslušném paragrafu zákona je konkrétně uvedeno, zda daná veličina je předmětem daně či nikoliv (Srovátková, n.d.a).

Základ daně

Za základ daně lze považovat předmět daně, který je vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle pravidel nastavených v příslušném zákoně. Mezi takové jednotky mohou patřit např. tuny, kilogramy, počet jednotek nebo i koruny (Srovátková, n.d.b).

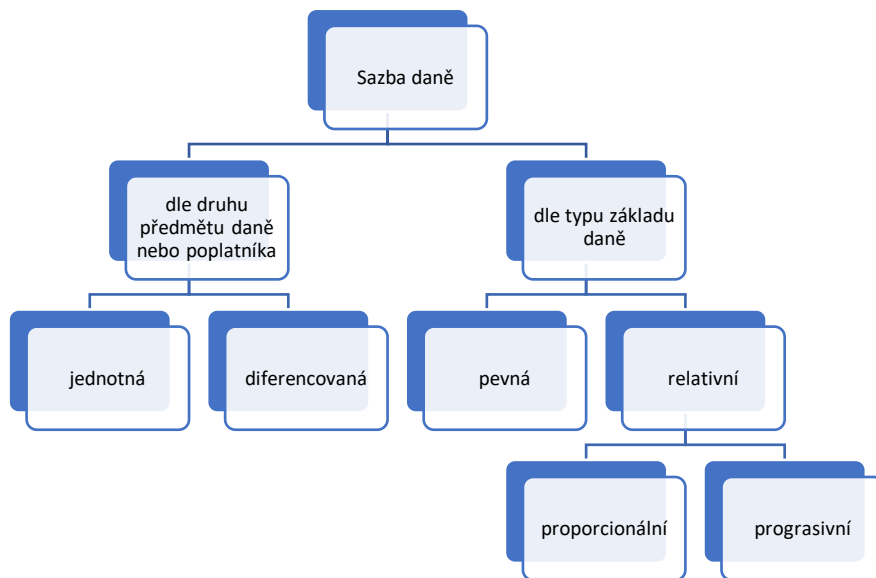
Daňový subjekt

Podle zákona č. 280/2009 Sb., Daňový řád § 20 je daňový subjekt taková osoba, kterou za daňový subjekt považuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně. Zjednodušeně lze říci, že daňový subjekt je každá osoba, jak fyzická, tak právnická, které vzniká povinnosti platit jakoukoliv daň. Poplatník je taková osoba, jejíž předmět daně (obvykle příjem či majetek) je podřízen dani a nese daňové břemeno. Ve většině případů se poplatník stává i plátcem daně. Plátce daně je povinen odvést daň, kterou vybral od poplatníků a odvést ji správci daně. Plátce nenese daňové břemeno, tj. jeho disponibilní zůstatek není krácen.

Sazba daně

Sazba daně je důležitá pro výpočet výše daně. V ČR existují dvě nezávislá kritéria, která vymezují typ sazby. Jednotlivé druhy daňových sazeb znázorňuje níže uvedené schéma.

Obrázek 2: Druhy daňových sazeb

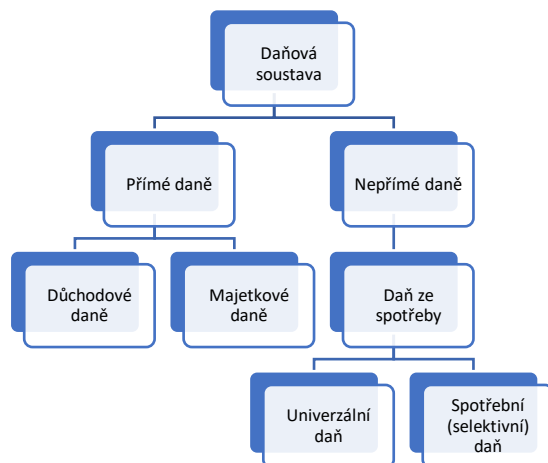

Zdroj: vlastní zpracování, 2022 podle Marková, 2022

Jednotná sazba daně je taková sazba, která je stejná pro všechny předměty daně daně. Tato sazba se od roku 2008 týká daně z příjmů fyzických osob. Naproti tomu diferencovaná sazba se liší podle druhu předmětu. Například daň z přidané hodnoty má tři výše sazby, základní sazbu, první sníženou sazbu a druhou sníženou sazbu. Pevná sazba je vztažena k objemové jednotce základu daně. Například 1 m² zastavené plochy, 1 kus cigarety nebo 1 hl piva. Relativní sazba udává určitý podíl ze základu daně. Proporcionální znamená, že sazba roste úměrně se základem daně. Progresivní oproti tomu roste rychleji než základ daně.

V České republice lze dělit daně na přímé a nepřímé. Tohle rozdělení patří mezi základní a souvisí s důchodem poplatníka. Následující schéma zobrazuje rozdělení daní do těchto dvou skupin a následné rozdělení do podskupin.

Obrázek 3: Soustava daní v ČR

Zdroj: vlastní zpracování, 2022 podle Kovanicová 2012

U přímých daní platí poplatník daně „ze svého“ tj. na úkor svého důchodu nebo majetku. Pro jejich adresnost lépe vyhovují daňové spravedlnosti a mají schopnost lépe se přizpůsobovat platebním možnostem jednotlivých subjektů.

Nepřímé daně jsou státem nařízenou přírůžkou k ceně (Kovanicová, 2012). Předpokládá se, že daňový subjekt daně odvede, ale nesnižuje se při tom jeho důchod (Kubátová, 2018).

Rozdíl mezi přímými a nepřímými daněmi je v počtu osob vstupujících do procesu. U přímých daní vstupuje pouze jedna osoba jako poplatník a plátce a u nepřímých vstupují dvě různé osoby, jedna osoba jako poplatník a druhá jako plátce.

Jednotlivé daně jsou ukotveny v daňových právních předpisech a zákonech (Marková, 2022):

- důchodové daně – zákon č. 586/1992 Sb.
- majetkové daně – zákon č. 338/1992 Sb., zákon č. 16/1993 Sb.
- daň ze spotřeby – zákon č. 353/2003 Sb., 235/2004 Sb.

1.1 Přímé daně

Jak již bylo zmíněno výše, mezi přímé daně patří daně majetkové a důchodové. Majetkové daně existují v České republice dvě, a to daň z nemovitých věcí a daň silniční. Daň z nemovitých věcí platí každý, kdo vlastní nemovitost, tedy pozemek nebo stavbu (Solitea, 2022). Silniční daň platí fyzická nebo právnická osoba, která ke svému podnikání používá zdanitelné vozidlo registrované a provozované v České republice (Marková, 2022).

Druhou skupinou v přímých daních jsou daně důchodové neboli daň z příjmů. Daň z příjmů lze dále rozdělit na daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob (Finance, n.d.).

Daň z příjmů fyzických osob se týká všech, kteří mají trvalý pobyt na území ČR, nebo se zde obvykle zdržují. Této dani podléhají všechny příjmy ze zaměstnání, podnikání, nájmu a další příjmy, které jsou uvedeny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (Solitea, n.d.).

Daň z příjmů právnických osob se týká příjmů právnických osob plynoucích z podnikání na území České republiky. Tato daň se vztahuje i na příjmy zahraničních společností, které jim plynou z činnosti na našem území. Ovšem zdaňují se pouze příjmy ze zdrojů na území České republiky (Finance, n.d.).

Výpočet daně z příjmů právnických osob bude popsán níže v podkapitole 3.1 Zjištění základu daně z příjmů.

1.2 Nepřímé daně

Mezi nepřímé daně patří spotřební daň, pomocí které stát reguluje trh se zbožím, které je považováno za škodlivé pro společnost nebo pro jednotlivé osoby (Solitea, 2022). Takovým zbožím se rozumí:

- pivo,
- líh,
- minerální oleje,
- víno a meziprodukty,
- tabákové výrobky (Marková, 2022).

Dále se do nepřímých daní řadí ekologická daň, jejímž cílem je snižovat poptávku po statcích, které mají negativní vliv na životní prostředí (Solitea, 2022).

Jednou z nejvýznamnějších daní je daň z přidané hodnoty. Tato daň se řadí mezi nepřímé, jedná se o univerzální daň. Platí ji spotřebitel při nákupu veškerého zboží a služeb, které pod tuto daň spadají podle zákona 235/2004 Sb., zákona o dani z příjmů. Plátcem této daně se stane osoba, která za předchozích, bezprostředně jdoucích dvanáct měsíců měla obrat vyšší než 2 miliony českých korun (Solitea, 2022).

V České republice existují tři sazby u daně z přidané hodnoty, zkráceně DPH, základní sazba 21 % se týká většiny zboží a služeb. První snížené sazbě ve výši 15 % podléhají zejména potraviny, některé zdravotnické pomůcky nebo veřejná doprava. Druhá snížená sazba se týká zejména kojenecké výživy, léků nebo knih. Tato sazba je ve výši 10 %.

Existují však služby, které jsou od DPH osvobozeny. Mezi tyto služby patří například poštovní služby, finanční a pojišťovací služby, zdravotní a sociální péče nebo televizní a rozhlasové vysílání. Osvobozeno je i vzdělávání. Výčet zboží a služeb, které podléhají první nebo druhé snížené sazbě je uveden v příloze č. 2 a č. 3 zákona č. 235/2004 Sb. (Marková, 2022).

Výpočet daně z přidané hodnoty může probíhat dvěma způsoby. Prvním způsobem je tzv. výpočet zdola, kdy se daň vypočte jako součin základu daně a příslušné sazby daně. Druhý způsob, způsob výpočtu shora, je situace, kdy cena již obsahuje daň. Od částky s daní se odečte částka reprezentující příslušnou sazbu daně (Galočík & Paikert, 2019).

Příklad výpočet zdola

Základ daně: 20 000 Kč

Sazba: 21 %

Výpočet: $20\,000 \cdot 0,21 = 4\,200$ Kč

Příklad výpočet shora

Cena včetně daně: 24 200 Kč

Sazba: 21 %

Výpočet: $24\,200 - (24\,200 / 1,21) = 20\,000$ Kč

Povinnost přiznat a zaplatit daň nastává plátcí vždy do 25 dnů od skončení zdaňovacího období. Zdaňovacím obdobím je každý kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí, pokud plátcův obrat za bezprostředně předcházející rok přesáhl částku 10 000 000 Kč, dále pokud plátce daně není nespolehlivým plátcem, pokud plátce není skupinou a tuto změnu oznámil správci daně, nejpozději do konce prvního měsíce příslušného roku (Galočík & Paikert, 2019).

Plátcí DPH může vzniknout nadměrný odpočet, tedy nárok na vrácení peněz od státu, nebo daňová povinnost, tedy situace, kdy plátce musí uhradit daňový závazek vůči státu (Galočík & Paikert, 2019).

Nadměrný odpočet nastává tehdy, kdy součet DPH z přijatých zdanitelných plnění (nákupy společnosti) převyšuje DPH z uskutečněných zdanitelných plnění (prodeje společnosti) (Solitea, n.d.).

2 Česká účetní legislativa

Účetnictví lze definovat jako nástroj pro sledování a zobrazení stavů, toků a výsledků ekonomické činnosti (účetní jednotky – podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby) v peněžních jednotkách. Jedná se o systém evidence s určitými normami a definovanými pravidly (Docspoint, n.d.).

Podle Sedláčka (2005) lze účetnictví definovat jako nástroj, který vypovídá o majetkové a finanční situaci podniku, o výsledku hospodaření, o tom, jak je management podniku úspěšný ve finančním řízení, zda zajišťuje dlouhodobou stabilitu podniku, zda dosahuje přiměřené výnosnosti vloženého kapitálu a zda je schopen průběžně hradit dluhy podniku.

Tato pravidla a normy jsou upraveny v České republice v zákoně o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.). Mezi další předpisy, které upravují české účetnictví, patří:

- vyhlášky k zákonu o účetnictví,
- české účetní standardy,
- vnitřní směrnice účetní jednotky.

V ČR je možné postupovat podle dvou paralelních účetních rámců:

- **Nařízení EU**

Existují dva účetní systémy, kterými jsou mezinárodní standardy finančního výkaznictví IFRS a americké obecně uznávané účetní zásady US GAAP. Z těchto systémů vycházejí národní účetní systémy jednotlivých států (Jílek, 2018).

US GAAP ve Spojených státech amerických a IFRS v mnoha dalších státech používají společnosti, které obchodují s cennými papíry na burze, k vykazování účetních informací ve finančních výkazech (Wahlen, Jones & Pagach 2018).

- **České účetní předpisy**

Jedná se o zákony, vyhlášky a české účetní standardy, které musí být v souladu se směrnicemi EU. České účetní předpisy představují komplexní účetní rámec (Jílek, 2018).

Právní úprava účetnictví v ČR rozlišuje tyto druhy účetnictví:

- účetnictví (dříve podvojně účetnictví),

Poskytuje informace o finanční situaci a výkonnosti podniku. Tyto informace jsou poskytovány především externím uživatelům prostřednictvím účetních výkazů. Z tohoto

důvodu je tento druh účetnictví regulován právními předpisy (Šteker & Otrusinová, 2021).

- vnitropodnikové (manažerské) účetnictví,

Vnitropodnikové účetnictví poskytuje především informace potřebné k efektivnímu vnitropodnikovému řízení. Jelikož jsou tyto informace často důvěrné a jsou určeny především managementu podniku, není upravováno žádným předpisem (Šteker & Otrusinová, 2021).

- daňová evidence.

Daňová evidence je způsob evidence ekonomické aktivity podnikatele. Jedná se o zjednodušenou formu dokazování příjmů a výdajů, závazků a pohledávek a obchodního majetku. Daňová evidence slouží pro fyzické osoby a účetnictví a vnitropodnikové účetnictví vedou právnické osoby a mohou ho vést i osoby fyzické (Solitea, 2022).

V současné době je snaha o harmonizaci účetnictví.

2.1 Základní pojmy v účetnictví

V následující podkapitole budou přiblíženy základní pojmy v oblasti účetnictví, které jsou nutné pro další pochopení této oblasti.

Účet a soustava účtů

Všechny účetní případy jsou zachycovány na účtech, na kterých se kumulují a třídí podle věcného hlediska. Každý účet je označen číslem a názvem. V účetnictví se používá řada účtů, které jsou zaznamenány ve směrné účtové osnově. (Šteker & Otrusinová, 2021)

Právě směrná účtová osnova určuje značení a uspořádání účtových tříd a skupin, které slouží pro zaznamenávání pohybu aktiv a pasiv a nákladů a výnosů.

Obrázek 4: Příklad struktury účtů

Účtová třída	5	náklady
Účtová skupina	50	spotřebované náklady
Syntetický účet	501	spotřeba materiálu
Analytické členění systetického účtu	501.100	spotřeba kancelářského materiálu
Analytické členění systetického účtu	501.200	spotřeba PHM osobní automobil
Analytické členění systetického účtu	501.300	spotřeba PHM nákladní automobil

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 podle Šteker & Otrusinové (2021)

Podle Štekera & Otrusinové (2021) lze rozeznat několik druhů účtů:

- rozvahové účty,

Na rozvahové účty se zaznamenávají aktiva a pasiva podniku neboli sleduje se stav a pohyb majetku, vlastního kapitálu a závazků.

- výsledkové účty,

Výsledkové účty slouží k zaznamenávání nákladů a výnosů. Během účetního období jsou zaznamenávány přírůstky a úbytky na těchto účtech a na konci období dochází k převodu na účet výsledku hospodaření.

- závěrkové účty,

Tyto účty slouží především k otevření účtů na začátku období a na konci období k jejich uzavření.

- podrozvahové účty,

Podrozvahové účty, jak již název napovídá, zaznamenávají majetek a závazky, které se nevykazují přímo v rozvaze. Mezi takové příklady lze řadit hypotéky, najatý majetek nebo pohledávky a závazky z leasingu.

- syntetické a analytické účty.

Na syntetických účtech se zachycuje stav a pohyb aktiv, pasiv, nákladů a výnosů. K podrobnějšímu sledování se využívá účtů analytických. Tyto analytické účty jsou definovány podle potřeb účetní jednotky.

Účetní záznamy

Jako záznamy lze jmenovat účetní doklady nebo účetní zápisy.

Sedláček (2005) definuje účetní doklad jako dokument, ze kterého jsou získávány a následně zaznamenány informace do účetnictví. Jsou to tedy data, která jsou záznamem veškerých skutečností týkajících se vedení účetnictví (Koudelka, 2017).

Zákon 563/1991Sb., o účetnictví § 11 udává, že účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat:

- „označení účetního dokladu,
- obsah účetního případu a jeho účastníky,
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,

- okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- okamžik uskutečnění účetního případu,
- podpisový záznam“.

Aktiva a pasiva

Jako aktiva se označují jednotlivé složky majetku podniku. Tento majetek lze rozčlenit na stálá aktiva a oběžná aktiva. Mezi stálá aktiva patří dlouhodobý majetek, jako jsou budovy, stavby, pozemky, stroje nebo dopravní prostředky. Do stálých aktiv lze zařadit i cenné papíry nakoupené jako dlouhodobé investice nebo softwaru.

Do druhé skupiny, tj. do oběžných aktiv, lze zařadit nakoupené zásoby (materiál a zboží), zásoby vlastní činnosti, hotové výrobky nebo pohledávky z obchodního styku i za zaměstnanci (Novotný, 2019).

Kovanicová (2012) definuje aktiva jako „vložené prostředky kontrolované (ovládané) podnikem, které jsou výsledkem minulých událostí a u nichž se očekává, že přinesou podniku budoucí ekonomický prospěch, budoucí užitek“.

2.2 Funkce účetnictví

K pokrytí požadavků, které jsou kladeny na účetnictví, slouží dle Sedláčka (2004) několik základních funkcí, mezi které patří:

- **informační funkce** (tato funkce je nejdůležitější, neboť spočívá v poskytování informací o ekonomické situaci firmy interním i externím uživatelům),
- **registrační funkce** (registrační funkce spočívá ve vedení pravidelných zápisů o podnikových jevech),
- **dokumentační funkce** (soustřeďuje minulé hospodářské dění firmy a vytváří paměťový systém, který je průkazným prostředkem při vedení sporů),
- **dispoziční funkce** (poskytuje podklady manažerům k řízení podniku),
- **kontrolní funkce** (umožňuje kontrolu nad hospodařením podniku, stavu majetku i správnosti zaznamenaných údajů).

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že účetnictví nehledí pouze do minulosti, ale poskytuje také informace pro podnikatele, o stavu majetku a o hospodaření s ním, které pomáhají v rozhodování o budoucím vývoji podniku. Také poskytuje informace pro

potřeby stanovení daňové povinnosti nebo v případě vedení sporů (Institut účetnictví, 2017).

2.3 Účetní zásady a principy

K tomu, aby účetnictví mohlo plně naplňovat svoje funkce, musí respektovat určitá pravidla. Většina z nich je zapracována do zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. a spolu s dalšími účetními principy vytváří obecné zásady, které jsou uznávané, respektované a dodržované účetními jednotkami při vedení účetnictví (Šteker & Otrusínová, 2021).

Ze zahraniční literatury je možné uvést Wahlena, Jonese & Pagacha (2018), kteří definují účetní zásady jako “základní teorii, pravdy a tvrzení, které slouží jako praktický základ pro finanční účetnictví a výkaznictví.

Mezi tyto zásady patří (Šteker & Otrusínová, 2021):

- zásada věrného a poctivého zobrazení,
- zásada účetní jednotky,
- zásada neomezeného trvání účetní jednotky,
- zásada vykazování v peněžních jednotkách,
- zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech,
- zásada nezávislosti účetních období (akruální princip),
- zásada stálosti metod (konzistence),
- zásada významnosti (materiality),
- zásada zákazu kompenzace,
- zásada opatrnosti,
- princip podvojnosti,
- princip souvztažnosti,
- princip dokumentace,
- bilanční princip,
- bilanční kontinuita.

3 Vztah daní a účetnictví

Daňový a účetní systém jsou na sebe velmi úzce navázané úseky podnikové ekonomiky. Účetnictví nefunguje izolovaně, ale prostupuje právním i ekonomickým prostředím. Ke správnému výpočtu daně z příjmů, zajišťuje veškeré nutné informace právě účetnictví. Obecně lze definovat dva různé přístupy ve vztahu daně – účetnictví:

- účetnictví, které respektuje primárně požadavky daňového práva,

Tento přístup se plně podřizuje potřebě zjistit daňový základ pro výpočet daňové povinnosti. Tímto se definuje i vymezení nákladů, výnosů, výsledku hospodaření nebo oceňování majetku i závazků. Nevýhodou zde je, že některé operace nejsou zobrazeny ve shodě se svojí ekonomickou podstatou.

- účetnictví, které uspokojuje primárně požadavek věrného zobrazení skutečnosti,

Cílem tohoto přístupu je účtovat a vykazovat hospodářské jevy tak, aby byly ve shodě s jejich ekonomickým obsahem. Základ daně je také vypočítán z účetnictví, ale tak, že daňové aspekty nedeformují účetní informace (Kovanicová, 2012).

Ať je vztah mezi účetnictvím a daněmi řešen prvním nebo druhým způsobem, faktem zůstává, že daňové legislativní normy významně ovlivňují pozici podniku i jeho výsledek hospodaření.

3.1 Zjištění základu daně z příjmů

Poté, co účetní jednotka zjistí na konci období výši nákladů a výnosů z účetnictví, provede výpočet výsledku hospodaření, který následně transformuje na základ daně, z něhož bude vypočítána daň z příjmů.

Základem daně je obecně částka, o kterou příjmy plynoucí ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené.

Z tohoto výpočtu jsou vyloučeny příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny (Marková, 2022).

Při stanovení základu daně účetní jednotka vychází z výsledku hospodaření. Úpravou výsledku hospodaření se rozumí vyloučení příjmů, které nejsou předmětem daně, nebo jsou osvobozeny od daně. Výčet těchto příjmů lze vyčíst z daňových zákonů, konkrétně

ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Po této úpravě je výsledek hospodaření transformován na základ daně (Vančurová, Láchová & Zídková, 2020).

Obrázek 5: Výpočet základu daně z příjmů právnických osob

Výsledek hospodaření před zdaněním
- osvobozené příjmy
- příjmy nezahrnované do základu daně
- očištění o rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové
+ účetní náklady, které nejsou uznány jako daňové náklady
+/- vyloučení zaúčtovaných položek, které se v základu daně uznávají, jen jsou-li zaplacené
= Základ daně

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 podle Vančurová, Láchová & Zídková, 2020

Základ daně je poté vynásobený sazbou daně, která v současné době činí 19 % a vyjde výsledná daň. Od té je možné odečíst slevy na dani, mezi které patří například sleva za zaměstnance se zdravotním postižením (Vančurová, Láchová & Zídková, 2020).

Obrázek 6: Úprava základu daně z příjmů právnických osob na výslednou daň

Základ daně
- odčitatelné položky
- daňová ztráta za předešlá zdaňovací období
- výdaje na vědu a výzkum
- odpočet na podporu odborného vzdělávání
= Snížený základ daně
- dary na veřejně prospěšný účel
= Upravený základ daně (zaokrouhlený na celé tisícikoruny dolů)
* sazba daně
= Daň
- slevy na dani
- sleva za zaměstnance se zdravotním postižením
= Daň po slevě

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 podle Finance, n.d.

3.2 Daňové a účetní odpisy

Každá věc se opotřebovává a ztrácí svoji hodnotu postupem času. Odpis tedy vyjadřuje peněžní vyjádření opotřebení dlouhodobého majetku za určitou dobu jeho používání. Do účetnictví tak se tak odpisy dostávají ve formě nákladů (Průvodce podnikáním, 2021).

Odpisy se dělí na účetní a daňové.

Odpisy účetní

Účetní odpisy vyjadřují reálné opotřebení majetku. Jde tedy o vyjádření trvalého snížení hodnoty (dlouhodobého) majetku, které musí odpovídat skutečné míře opotřebovanosti. Povinnost odepisovat účetními odpisy mají účetní jednotky a musí se při tom řídit zákonem o účetnictví. Z tohoto zákona vyplývá především to, že majetek odepisuje ta jednotka, která k němu má vlastnické právo.

Metody odepisování (Valouch, 2012):

- metoda časová – majetek se odepisuje podle času,

Odpisuje se v závislosti na délce používání dlouhodobého majetku.

- metoda výkonová – majetek se odepisuje podle množství odvedené práce/výkonu,

Odpisuje se podle výkonu např. počet vyrobených výrobků.

- metoda komponentního odepisování,

Dlouhodobý majetek se rozloží na jednu nebo více částí (komponenty), které se odpisují samostatně. Tato metoda se využívá pro stavby, byty nebo nebytové prostory (Novák, 2011).

Odpisy daňové

Daňový odpis je část pořizovací ceny dlouhodobého majetku podniku, kterou si společnost může uplatit jako daňově uznatelný náklad za příslušné zdaňovací období.

V prvním roce je nutné zařadit nově pořízený majetek do patřičné odpisové skupiny podle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů.

Tab. č. 1: Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování	V prvním roce odpisování v % (ROS1)	V dalších letech odpisování v % (ROS2)	Koeficient v prvním roce (K1)	Koeficient v dalších letech (K2)
vzorec	—	$\frac{\text{vstupní cena}}{ROS1}$	$\frac{\text{vstupní cena}}{ROS2}$	$\frac{\text{vstupní cena}}{K1}$	$\frac{2 * \text{zůstatková cena}}{K2 - \text{počet let odpisování}}$
1	3 roky	20	40	3	4
2	5 let	11	22,25	5	6
3	10 let	5,5	10,5	10	11
4	20 let	2,15	5,15	20	21
5	30 let	1,4	3,4	30	31
6	50 let	1,02	2,02	50	51

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 podle Valouch, 2012

Vedení daňových odpisů není pro účetní jednotku povinné a odpisování lze přerušit. Nicméně poté je nutné pokračovat způsobem, jako by odpisování přerušeno nebylo (Valouch, 2012).

Daňové odpisy je možné odpisovat dvěma způsoby (Průvodce podnikáním, 2021):

- rovnoměrný odpis,

Každý rok se odpisuje stejná částka, která se odvíjí od dané odpisové skupiny.

- zrychlený odpis.

Zrychlený odpis se řídí koeficienty, které se opět liší podle odpisové skupiny.

4 Kontrolní systémy v oblasti daní a účetnictví

Podnik by měl, a v některých ohledech i musí, kontrolovat svoji finanční činnost. Tato kontrola může probíhat jako:

- vnitřní (interní) kontrola

Tato kontrola je prováděna vnitřními strukturami organizace a jedná se zpravidla o řídicí pracovníky nebo pracovníky, kteří jsou ke kontrole zmocněni vedoucími pracovníky.

- vnější (externí) kontrola

Vnější kontrolu provádějí subjekty stojící mimo organizaci a tuto skutečnost musí podnik „strpět“. Tato kontrola může mít dvojí původ (Prukner, Novák, 2014):

- smluvní požadavky – organizace se zaváže, že umožní externímu subjektu prověřit určité skutečnosti v souladu se svými záměry,
- zákonné požadavky – vyplývají z dikce řady zákonů a umožňují především státním orgánům provádět vybrané kontrolní činnosti.

Kontrolní systém by měl být navrhnout tak, aby předcházel a včas odhalil chybné či úmyslně zneužitě operace v podniku.

4.1 Vnitřní kontrolní systém

Každý podnik se přirozeně snaží vytvořit takový nástroj, který by v nejvyšší možné míře zamezoval vzniku nečekaných ztrát. Vytvořením takového systému, který bude provázaný a umožní sledovat dodržování těchto pravidel, vytváří podnik vnitřní kontrolní systém (Sikora, 2017).

Vnitřní kontrolní systém je proces uskutečňovaný vedením společnosti a jinými pracovníky organizace, jehož cílem je poskytnout přiměřené ujištění o plnění cílů v následujících kategoriích (Červený, 2012):

- efektivnost a účinnost operací,
- spolehlivost finančního výkaznictví,
- soulad s legislativou a ostatními platnými předpisy.

Schiffer (2009) definuje vnitřní kontrolní systém jako systém provozních, finančních, evidenčních a ostatních kontrol, vytvořených managementem. Děje se tak za účelem vedení a řízení účetní jednotky řádným a efektivním způsobem, zajištění dodržování

pravidel a opatření stanovených managementem, ochrany majetku a co nejvyššího zajištění úplnosti a přesnosti evidence.

Tuto definici je možné shrnout tak, že se jedná o činnosti a opatření, která celkově kontrolují hospodářské a provozní činnosti podniku. S těmito činnostmi napomáhají společnostem informační systémy.

Nedílnou součástí vnitřního kontrolního systému je právě účetnictví. Zde Sikora (2017) uvádí jako kontrolní prvky:

- formální a věcné přezkoušení správnosti účetních dokladů,
- vhodným způsobem vymezené kompetence zaměstnanců,
- pravidelné inventarizace majetku a závazků,
- víceúrovňová autorizace bankovních předpisů.

Dle Dvořáčka (2005) každá kontrola zahrnuje:

- zjištění negativních dopadů odchylek mezi požadovaným a skutečným stavem,
- zjištění příčin těchto odchylek,
- zjištění souvislosti vzniku negativních odchylek,
- zjištění odpovědnosti pracovníků za vznik negativních odchylek,
- vyžádání opatření k nápravě negativních odchylek,
- sledování účinnosti odstranění negativních odchylek.

4.1.1 Vnitřní kontrola a její cíle

Dle Dvořáčka (2005) lze vnitřní kontrolu definovat jako kontrolní mechanismy v rámci organizace, jejichž cílem je odhadnout odchylky a jejich příčiny. Zároveň určit odpovědné osoby, přijímat opatření a následně sledovat jejich přijetí.

Sikora (2017) uvádí, že mezi hlavní cíle vnitřní kontroly se řadí zejména:

- zajištění úplnosti evidence a jejího souladu s právními předpisy,
- garantování správnosti výkaznictví, především finančního,
- dosažení efektivního a bezpečného průběhu firemních procesů ve všech oblastech činnosti podniku,
- stanovení firemních pravidel a zajištění jejich dodržování.

Odpovědnost za splnění cílů mají manažeři, auditoři jsou zodpovědní za poskytování informací managementu o tom, jak vnitřní kontrola funguje (Dvořáček, 2005).

4.2 Zákon Sarbanes-Oxley

Sarbanes-Oxley Act, zkráceně SOX, je americký zákon, který stanovuje povinnosti a odpovědnosti podnikovým manažerům, právníkům, účetním a auditorům (Finance management, n.d.).

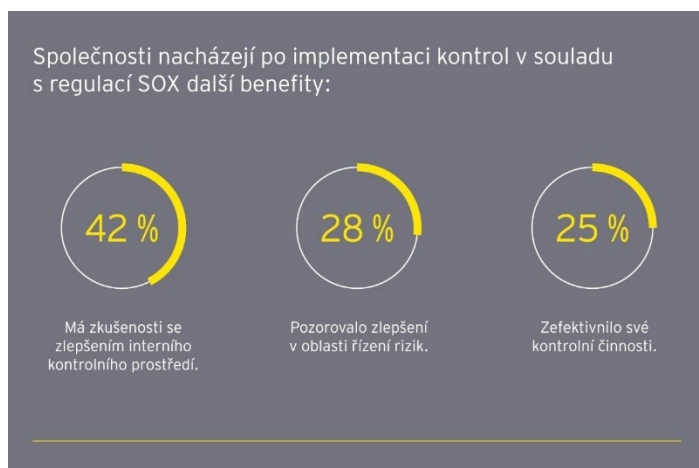
Zákon vznikl v roce 2002 po krachu společností Enron a WorldCom, které v době svého působení na trhu úmyslně vykazovaly nesrovnalosti ve zveřejňovaných finančních výkazech. Kromě amerických akciových společností se zákon dotýká i všech společností, které obchodují na amerických akciových trzích, nebo firem, jejichž akcie drží více jak 300 amerických rezidentů (SoxLaw, n.d.a).

Primárním cílem legislativy SOX je zvýšení důvěryhodnosti finančních výkazů zveřejňovaných na americké burze, snížení rizika a příčiny vzniku finančních problémů, podvodů a hospodářské kriminality (Itbiz, 2011).

Toho je dosahováno pomocí formalizovaného systému kontrol ve všech procesech, které mají dopad do finančního výkaznictví. Nicméně tento systém nepřináší pouze ochranu akcionářů a veřejnosti před významnými nepřesnostmi ve finančních výkazech, ale také podnikům přináší další výhody, kromě plnění legislativního požadavku. Například vnitřnímu kontrolnímu systému v souladu s regulací SOX by neměla uniknout žádná platba, která by mohla být z pohledu investora hodnocena jako významná (Ernst & Young, 2020).

V roce 2020 byl společností Ernst & Young proveden průzkum, kde dotazovaní odpovídali na otázku, zda implementace systému SOX přinesla další benefity. Výsledky průzkumu jsou zobrazeny na následujícím obrázku.

Obrázek 7: Výsledky průzkumu společnosti EY

Zdroj: Ernst & Young, 2020

4.2.1 Specifické části SOX

Zákon SOX je rozdělen na osm oddílů. Tyto oddíly jsou důležité z hlediska dodržování předpisů. Těmito oddíly jsou (Sarbanes oxley 101, n.d):

- **§ 302: Společenská odpovědnost za finanční zprávy,**

Tento paragraf udává přímou odpovědnost výkonnému řediteli a finančnímu řediteli za správnost, dokumentaci a předkládání všech finančních zpráv a také za strukturu vnitřní kontroly komisi pro cenné papíry a burzy.

- **Oddíl 401: Zveřejnění v pravidelných zprávách,**

V tomto oddílu je zakotvena problematika zabývající se účetními výkazy a jejich vlastnostmi, tedy to, aby byly přesné a prezentované tak, aby neobsahovaly nesprávná prohlášení a nechybělo uvedení významných informací.

- **Oddíl 404: Posouzení vnitřních kontrol vedením,**

Zde se uvádí, že každá výroční zpráva musí obsahovat zprávu o vnitřní kontrole, která obsahuje informaci, že vedení je odpovědné za strukturu vnitřní kontroly a hodnocení účinnosti kontrolní struktury. Auditóři musí potvrdit správnost tvrzení společnosti, že vnitřní kontroly jsou zavedeny, jsou funkční a účinné.

- **Oddíl 409: Zveřejnění emitenta v reálném čase,**

Zveřejnění emitenta v reálném čase znamená, že podniky jsou povinné zveřejnit informace týkající se podstatných změn ve finanční situaci nebo operacích téměř v reálném čase, tj. v nejkratším čase.

- **§ 802: Trestní postihy za pozměňování dokumentů,**

V tomto paragrafu jsou uvedeny sankce a trestní postihy za pozměňování, ničení, mrzačení, zatajování, falšování záznamů a dokumentů. Tento paragraf ukládá sankce auditorovi, účetnímu nebo ostatním, kdo úmyslně a vědomě nedodrží požadavky na uchování všech dokladů a dokumentů.

- **§ 806: Ochrana zaměstnanců veřejně obchodovatelných společností, kteří poskytují důkazy o podvodu,**

Zjednodušeně lze říct, že tento paragraf ochraňuje ty zaměstnance společností, kteří poskytnou informace, o kterých se domnívají, že porušují jakékoli nařízení nebo pravidlo Komise pro cenné papíry a burzu nebo zákony platné v daném státu.

- **§ 902: Pokusy a spiknutí ke spáchání podvodných trestných činů,**

Zde se udává, že pokud vedoucí pracovník poruší SOX podvodným způsobem, bude za podvod zatížen obvyklými sankcemi (SoxLaw, n.d.b).

- **§ 906: Společenská odpovědnost za finanční zprávy.**

Paragraf 906 řeší trestní postih za potvrzení podvodné či zavádějící finanční zprávy.

5 Představení společnosti

V této kapitole bude představena společnost Parker-Hannifin s.r.o., její historie, základní produktové portfolio a organizační struktura podniku.

Následovat budou kontrolní systémy podniku se zaměřením na kontrolní systém SOX, který bude blíže specifikován. Také bude přiblížena daň z přidané hodnoty a daň z příjmů právnických osob.

Veškerá čísla uvedená v příkladech jsou pouze orientační a nevypovídají o skutečnosti ve firmě. Slouží pouze pro lepší pochopení situací popsaných níže.

5.1 Společnost Parker-Hannifin

„Společnost Parker-Hannifin s.r.o. byla založena v roce 1917 v americkém Clevelandu Arthurem Parkerem a Carlem Klammem pod názvem Parker Appliance Company. Zpočátku firma stavěla unikátní pneumatické brzdové systémy pro nákladní automobily, vlaky a další průmyslová zařízení. V roce 1957 společnost Parker kupuje společnost Hannifin Company. Hannifin Company byla předním výrobcem válců a ventilů. Postupem času se společnost rozrůstá a staví závody v západním Německu, Finsku, Francii nebo v Austrálii. V roce 2017, tedy 100 let od založení, se Parker-Hannifin vypracoval na celosvětový podnik s pobočkami ve více jak 120 zemích, s 50 000 zaměstnanci, 400 000 zákazníky a 800 000 produkty.

Mezi výrobky společnosti patří například hydraulické hadice z pryže nebo nerezové oceli, zdravotní a dentální vybavení, jako jsou zařízení na dodávku dentálního oxidu dusného, nebo filtry stlačeného vzduchu. Za zmínku také určitě stojí generátory plynů nebo čerpadla.

Společnost Parker-Hannifin v roce 2014 poskytla systém na čištění vody, a vytvořila tak spojení s Water Mission. Water Mission je nezisková organizace, která reaguje na naléhavou potřebu bezpečné pitné vody po celém světě v rozvojových zemích a oblastech zasažených přírodními katastrofami.

V České republice se nacházejí tři pobočky, konkrétně v Chomutově, v Praze na Proseku, která dříve působila v Klecanech, a v Sadské.

První založenou pobočkou v České republice byla v roce 1995 pobočka v Sadské. Závod vznikl se základním kapitálem 275 000 000 Kč. V současné době jsou jednatelem Ing. Richard Stejskal, Mgr. Ivan Cindrych a Ing. Eva Mojžíšková.

Tab. č. 2: Základní údaje – pobočka Sadská

Název společnosti	Parker-Hannifin s.r.o.
Sídlo	Poděbradská 1005, 289 12 Sadská
Spisová značka	C 38951/MSPH Městský soud v Praze
Identifikační číslo (IČ)	61676578
Den zápisu do OR	26. července 1995
Právní forma	Společnost s ručeným
Základní kapitál	275 000 000,- Kč
Předmět podnikání	koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, výroba různých typů termoplastických a gumových výrobků mimo vulkanizace, kovoobráběčství, zpracování gumárenských směsí, výroba a montáž šroubení, výroba hadic, výroba součástí klimatizačních systémů, činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence

Zdroj: vlastní zpracování dle Veřejného rejstříku a Sbírký listin, 2021

Lokace v Sadské je rozdělena na divizi Prædifa a Chomerics. Divize Prædifa zde působí od samého počátku, tedy od roku 1995, a nachází se v první ze dvou hal, která je v areálu. Tato divize se specializuje na výrobu dynamického těsnění, těsnících kroužků či profilů z gumy, plastů, teflonu nebo kompozitů (guma-kov, guma-plast). Takové díly najdou uplatnění v hydraulice, pneumatice či chemickém a automobilovém průmyslu.

V rámci divize Prædifa se vyrábějí i statická těsnění (O-kroužky) pro sanitární a zdravotní techniku, automobilový a chemický průmysl.

Druhá divize Chomerics byla zřízena v roce 2004 a nachází se v druhé hale. Specializací této divize je výroba aplikovaných typů těsnění, elektrostatických či elektrovedivých aplikací používaných pro odstínění elektrického náboje v telekomunikačních či IT zařízeních.

Organizační struktura podniku

V podniku je nastavena hierarchická organizační struktura. Společnost má graficky zpracovaný přehled struktury společnosti. Tento přehled je velmi podrobný a jsou v něm údaje, které si firma nepřeje zveřejnit. Proto byl vytvořen jednodušší a obecnější organigram. Jednatel společnosti je znázorněn na vrcholku organigramu. Další úroveň zaujmají Operation Manager, Business Unit Manager a Regional Finance Director. Operation Manager má pod sebou výrobní oddělení divize Prædifa, oddělení kvality, personální oddělení, oddělení údržby a oddělení controllingu. Výrobní pozice budou blíže specifikovány v následující kapitole. Operation Manager má pod sebou také EHS Managera, podpůrné pozice, jako jsou sekretariát, a Supply Chain Managera. Pod Supply Chain Managera spadá oddělení nákupu a logistiky. Business Unit Manager má na starosti oddělení kvality a výrobní oddělení divize Chomerics. Pod Regional Finance Managera spadá pozice FSM Managera. Další úrovní pod FSM Managerem jsou Mzdová účetní a Accounting Leader. Organizační struktura podniku je přiložena v příloze B.

Veškerá rozhodnutí musí být schválena jednatelem. Pokud jde o běžné záležitosti, rozhodují vedoucí jednotlivých pracovních úseků.“ (Červená, 2021).

Finanční oddělení podniku

Společnost Parker-Hannifin má jedno finanční oddělení a jedno oddělení controllingu. Finanční oddělení se skládá ze tří úrovní, které byly popsány výše. Níže budou popsány odpovědnosti a pravomoci finančního účetního, který nejvíce zasahuje do problematiky obsažené v praktické části.

Hlavními úkoly finančního účetního jsou zpracování došlých faktur a schvalování objednávek v systémech. S tím souvisí i zaúčtování jednotlivých faktur v účtovém programu. Dalším úkolem je reconciliace závazků a pohledávek. Nedílnou součástí úkolů finančního účetního je i práce s bankovními systémy a účtování operací spojených s těmito systémy. Náplní práce je i zpracování vybraných výkazů a na základě nich zpracování daně z přidané hodnoty. V neposlední řadě zpracovává účetní pojistné události převážně u pojištěných aut.

Mezi odpovědnosti patří především dodržování splatnosti faktur a ostatních závazků. Zajistit včasnost účtových operací a rekonsiliací je další odpovědností pracovníka. V neposlední řadě musí respektovat vydané interní předpisy a nařízení a pracovat podle nich. Důležitá je i spolupráce s lokacemi a zajištění jejich požadavků.

Aby mohl finanční účet vykonávat bez potíží svoji práci má pravomoc komunikovat s bankami, aby byl schopen zajistit řádné zpracování platebních operací. Nejen komunikace s bankami je pro pracovníka důležitá, spolupráce s externími konzultanty z oblasti daní a auditu napomáhá práci finančního účetního. Zde nesmí být opomenuta ani komunikace s odběrateli a dodavateli, aby mohly být vyřešeny otázky pohledávkových závazkových vztahů (interní dokumenty společnosti, 2023).

5.2 BlackLine

BlackLine je program, který automatizuje procesy potřebné k dokončení uzavření uzávěrkových knih (hlavní knihy, deník, kniha analytických účtů, kniha podrozvahových účtů) (TrustRadius, n.d.).

Software také umožňuje automatické odsouhlasení účtů pomocí předdefinovaných funkcí. Poskytuje účetním standardizované šablony, pracovní postupy pro přípravu, schvalování a kontrolu jednotlivých účtů a také poskytuje úložiště pro podpůrné dokumentace.

Odsouhlasení účtů je jednou z nejdůležitějších činností v programu. Zajistí, že zůstatek hlavní knihy je úplný a přesný. Zjednodušeně řečeno porovnává zůstatek v hlavní knize s nezávislými systémy, aby se doložil zůstatek uvedený v hlavní knize. Lze tedy říct, že v účetním systému se zobrazují jednotlivé položky, které byly zaznamenány během fiskálního roku a v programu BlackLine se tyto záznamy sumarizují na jednotlivé účty. Jednotliví pracovníci mají na starosti vždy jen určitý úsek rozvahových účtů.

5.3 Kontrolní systémy společnosti

Společnost se řídí hospodářským rokem, který probíhá od 1. 7. do 30. 6. příslušného roku. Tento údaj je důležitý nejen pro časové rozlišení zaúčtovaných operací, ale i pro podání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Proces kontroly probíhá v podniku na několika úrovních:

- vlastní hodnocení pomocí vnitřní kontrolních systémů
- interní audity (analýza SOX)
- externí audit – prováděný společností Deloitte

Jedním z kontrolních mechanismů v podniku je audit. Jelikož se jedná o velký podnik, je ze zákona povinně auditován. Před zahájením auditu je společnosti zaslán seznam dokumentů a skutečností, které budou auditory kontrolovány. Mezi tyto skutečnosti patří například obrátová předvaha, deník, saldo závazků a pohledávek, bankovní výpisy, evidence majetku nebo měsíční hodnoty průměrného přepočteného počtu zaměstnanců. Tyto podklady jsou poté nasdíleny na společný sdílený disk. Některé z údajů auditoři ověřují i s konkrétními dodavateli nebo odběrateli. Z pravidla se jedná o pět největších dodavatelů či odběratelů. Skutečnost, že auditoři budou chtít ověřit údaje, oznámí příslušnému podniku dopisem podepsaným odpovědným pracovníkem ve společnosti Parker-Hannifin.

Aby předávání dokumentů bylo plynulé a nedocházelo například k duplikaci pokladů, má společnost vytvořený dokument, kde lze vidět například seznam všech požadavků k auditu, kategorie, odpovědnost, status, datum odeslání nebo datum přijetí.

V prvním sloupci se nachází ID, což značí číslo požadavku. Následuje informace o kategorii. Zde se nachází několik podskupin jako například všeobecné dokumenty, dokumenty týkající se aktiv, závazků, daní, účetní závěrky, majetku nebo vlastního kapitálu. Následuje sloupec s odpovědností za přípravu podkladu. Celkem je za přípravu odpovědných 5 oddělení, konkrétně oddělení controllingu, oddělení účtárny spolu s pracovníky ze mzdové účtárny, oddělení administrativy a pracovníci společnosti Deloitte. Sloupec žádost zaznamenává příslušný dokument, který má být doložen. Následuje sloupec status neboli stav, ve kterém se příprava nachází a datum odeslání a přijetí. Na obrázku č. 8 je možné vidět ukázkou z výše uvedeného dokumentu.

Obrázek 8: Export seznamu požadavků

Export seznamu požadavků							
ID	Kategorie	odpovědnost	Žádost	Postavení	Datum odeslání klientem: <small>zobrazuje se ve sloupci Soubory v aplikaci</small>	Datum přijetí požadavku: <small>zobrazuje se ve sloupci Stav v aplikaci</small>	
0048	Všeobecné	FSU	Obratová předvaha k 30.06.2022	Not Started			
0047	Všeobecné	FSU	Měsíční obratové předvahy k 30.06.2022	Not Started			
0046	Všeobecné	FSU	Deník @ 30.06.2022	Not Started			
0045	Závazky	FSU	Saldo závazků k 30.06.2022 po dodavatelích	Not Started	15.09.2022		
0044	Aktiva	FSU	Saldo pohledávek k 30.06.2022	Not Started	15.09.2022		
0043	Závazky	FSU	Otevřené položky účtu 389 k 30.6.2022	Not Started			
0042	Všeobecné	FSU	Skupinové FX rates za období 07/2021 - 06/2022	Not Started			
0041	Revenue and Expenses	FSU	Měsíční hodnoty průměrného přepočteného počtu zaměstnanců <small>**Datový soubor [Excel, Word nebo podobný]</small>	Not Started	15.09.2022		

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Samotný audit probíhá přibližně 14 dní a kontroluje se nejen účetnictví, ale i výsledky analýzy SOX. Provázanost auditu, tedy kontroly účetnictví, a kontroly pomocí analýzy SOX, která kontroluje nastavení procesů, probíhá současně. Příklad lze uvést například na kontrole jednotlivých účtů v účetním deníku. Auditor kontroluje fakturu z pohledu správnosti zaúčtování a SOX kontroluje, kdo fakturu schválil a zda má právo tuto fakturu schválit.

V podniku probíhají i externí kontroly, které jsou realizovány prostřednictvím různých státních organizací. Jedná se o finanční úřad, který kontroluje například účetnictví v souvislosti s investičními pobídkami, zdravotní pojišťovny, které se zajímají o počet zaměstnanců pod jejich pojišťovnou nebo úřad práce, který se zajímá o to, zda společnost zaměstnává zaměstnance legálně.

5.4 SOX v podniku

V následující podkapitole bude popsána vnitřní kontrola společnosti pomocí SOX, který společnost vyvinula v souladu se zákonem Sarbanes-Oxley.

Kontrolu jednoho oddělení provádí vždy jiné oddělení v rámci závodů na území České republiky, bez ohledu na specifikaci oddělení, tj. finanční oddělení může provádět kontrolu výrobního oddělení. Podmínkou je zde skutečnost, že pokud oddělení v Salské bude kontrolovat jiné oddělení v Chomutově, nesmí po dobu jednoho roku stejné oddělení v Chomutově kontrolovat stejné oddělení v Salské, které ho kontrolovalo před touto dobou. Předávání informací probíhá buď fyzicky nebo přes e-mailovou korespondenci, v závislosti na tom, zda kontrola probíhá v různých městech. Nicméně i tento proces poznamenal COVID -19 a předávání informací probíhá například na online schůzce přes aplikaci Teams, kde je možné nasdílet dokumenty přes obrazovku počítače.

SOX je v podniku aplikován pomocí programu Excel od společnosti Microsoft. Pro každou kontrolu je vytvořen nový sešit s několika listy, některé budou postupně představeny níže.

Na prvním listě se nacházejí souhrnné výsledky jednotlivých testů z následujících listů v souboru. Celkem se jedná o 24 testů rozdělených do 11 skupin. Konkrétně se jedná o následující skupiny uživatelský přístup, prodeje, pohledávky, pořizování, splatné účty, náklady na produkt, dlouhodobý majetek a leasingy, mzdy a benefity, analyzovat a sladit, finanční prostředky a SOX popisy. Na tomto listu se také nachází tabulka vložení vysvětlení v případě, pokud nějaký dílčí test nebyl efektivní. Posledním důležitým údajem je zde jméno kontrolora, který ověřil všechny příslušné testované kontroly a zároveň je pracovníkem testovaného oddělení a jméno kontrolora, který zkontroloval správnost testovací práce, která testování provádí. Velkou výhodou je možnost provázání testů na prvním listě s listem přístupného testu. Na následujícím obrázku je možné vidět ukázkou jednotlivých testů na listě souhrnných výsledků.

Obrázek 9: Souhrnné výsledky SOX

SHRNUTÍ TESTOVÁNÍ SARBANES OXLEY – FY22		
Divize/místo testováno:		
test #	Řízení procesů/klíčů	Kontrola efektivní (A/N)?
	uživatelský přístup	
1	Test č. 1 – Kontrola uživatelského přístupu	
	odchozí	
2	Test č. 1 – Uznání výnosů – Smlouvy	
3	Test č. 2 – Vykazování příjmů – Fakturace	
	Pohledávky	
4	Test č. 1 – Rozpoznávání příjmů – Odřiznutí	
5	Test č. 2 – Rozpoznávání příjmů – v průběhu času	
6	Test č. 3 – Odsouhlasení pohledávek	

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Na druhém listu jsou přehledně zpracovány jednotlivé termíny, které je nutné dodržet pro správné provedení vnitřní kontroly. Hlavními termíny, které se sledují, jsou, kdy bylo testování provedeno, kdy byly počáteční výsledky zadané do databáze, kdy byla uskutečněna náprava a kdy byla dokončena. Posledním významným datem je datum zapsání výsledků z testování nápravy do databáze. Data uvedená na obrázku č. 10 jsou pouze pro představu a neodpovídají aktuálnímu fiskálnímu roku.

Obrázek 10: Termíny

<u>Je vyžadována akce</u>	<u>datum</u>
Testování Provedeno	od 1. listopadu 2021 do 30. dubna 2022
Počáteční výsledky vloženy do databáze	Po dokončení počátečního testování
Kontrolní sanace	30. června 2022
Testování nápravy dokončeno	25. července 2022
Výsledky testů nápravy vloženy do databáze	25. července 2022

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Následuje několik listů informativního typu. Na těchto listech lze najít přehled změn pro aktuálně testovaný fiskální rok. Změny jsou vždy rozepsány podle skupin dohromady. Při testování je důležitá i fyzická inventura. Interní audit vybírá 25 míst, kde se provádí fyzické počítání zásob. Uvedena jsou zde i kritéria testování používaná pro správné provedení fyzické inventury. Tato kritéria jsou tu pouze proto, aby měl kontrolor povědomí o tom, jak jsou kontroly fyzické inventury testovány. Tato kritéria mají podobu otázek, na které kontrolor odpovídá „ano“ v případě, kdy kritérium bylo splněno a „ne“ v případě, že kritérium nebylo splněno nebo dodrženo. Konkrétně jsou tu čtyři kritéria:

- Během čtvrtého čtvrtletí byla provedena roční fyzická inventura nebo byla získána výjimka ze zásad.
- Úpravy byly řádně schváleny a zaúčtovány do hlavní knihy.
- Veškeré zásoby na GL divize, včetně konsignací, více závodů, skladů a jakýchkoliv vzdálených míst, byly podrobeny roční fyzické inventuře. Nezahrnuje zásoby na cestě.
- Byla identifikována a zahájena vhodná opatření k zamezení opakování úprav čistého účetního stavu na fyzický stav pro jakoukoli provozovnu divize s úpravou vyšší než 3 %.

Karta Předběžná příprava slouží opět jako informativní a shromažďuje seznam dokumentů, které mohou být shromážděny předem. Tato tabulka je rozdělena do tří sloupců, kde první určuje sekci neboli to, kde je možné najít příslušný test. Těchto sekcí je celkem osm a jsou označeny příslušnými písmeny.

Těmi jsou:

- K – informační systém,
- F – prodeje,
- H – nákup,
- M – pohledávky,
- N – fondy,
- O – dlouhodobý majetek,
- Q – mzdy,
- U – analyzovat a sladit.

Druhý sloupec vyjadřuje číslo testu v příslušné sekci, ke které se dokument vztahuje. Poslední sloupec reprezentuje již konkrétní dokument, který je možné připravit předběžně.

V sekci K se jedná o přehledy uživatelských přístupů. Jednat se může o přístup do obchodních systémů, bankovních přístupů nebo inženýrských přístupů.

Dokumenty, které se mohou připravit předem a nacházejí se v sekci F, jsou seznam nových faktur na fiskální rok nebo registrace tržeb/faktur pro aktuální fiskální rok.

Čtvrtletní zprávy o úpravách kmenových souborů za aktuální fiskální rok. Dalším dokumentem, který lze připravit předem v sekci H, je nákupní schvalovací matice chválená vedením.

V sekci pohledávky (M) lze připravit předem dva dokumenty. Konkrétně jde o přehled o vyúčtovaných neodeslaných zásilkách a odeslaných neúčtovaných zásilkách za poslední dvě uzavřená čtvrtletí a seznam faktur týkajících se významných nadčasových smluv se zákazníky.

Seznam všech bankovních účtů se připravuje předem v sekci N – fondy.

V dlouhodobém majetku (O) lze předem připravit seznam dlouhodobého majetku aktivovaného v běžném fiskálním roce a skutečná data uvedení do provozu. Připravit lze i seznam nájemných smluv.

Předem se připravují v sekci mzdy (Q) „jiné“ změny mzdových sazeb pro aktuální fiskální rok.

V poslední sekci U – analyzovat a sladit se připravují výpisy deníkových záznamů.

Vybrané dokumenty budou blíže představeny u jednotlivých testů.

5.4.1 Jednotlivé testy SOX

Uživatelský přístup

Prvním testovým listem je list Uživatelský přístup #1 na prvním řádku listu se nachází odkaz na souhrnné výsledky všech dílčích. Tento odkaz se nachází na každém listě analýzy SOX, pro lepší orientaci v souboru. Na každém listě je také tabulka s údaji o osobě, která testování provedla.

Na této kartě se testují podnikové systémy, bankovní systémy a technické systémy. Zjednodušeně se zde testuje, jací lidé mají přístup do těchto systémů a zda tento přístup mají mít.

Cíl kontroly

- Přístup k podnikovým systémům je omezen na příslušné pracovníky a povinnosti jsou vhodně rozděleny.
- Přístup k elektronickým bankovním systémům je omezen na příslušné pracovníky a povinnosti jsou vhodně odděleny.
- Přístup k technickému softwaru a síťovým složkám obsahující chráněné informace je omezen na příslušné pracovníky.

Klíčové kontroly

Firemní politika nařizuje čtvrtletní kontrolu přístupových práv ke všem podnikovým systémům. Tyto reporty jsou divizím/lokacím reportovány každý měsíc. Od kontrolora/finančního manažera divize/lokace se očekává, že tyto reporty přezkoumá a zajistí v případě negativního zjištění nápravná opatření. Těmito opatřeními může být odstranění nevhodného přístupu nebo zavedení kompenzační kontroly.

Čtvrtletní reporty přístupů se provádí i v bankovních systémech. Pokud je to možné, měly by se reporty generovat přímo z daného bankovního systému a měly by být přezkoumány, aby bylo zajištěno, že přístup mají ti pracovníci, kteří jej potřebují k plnění svých pracovních povinností.

Technické systémy obsahují velmi důvěrné informace. Z tohoto důvodu by měly být čtvrtletně kontrolovány, aby byl zajištěn omezený přístup k síťovým složkám, kde jsou uchovávány informace chráněné vlastnickým právem.

Riziko

Jedním z rizik může být situace, kde uživatelé mají přístupová práva nad rámec těch, která jsou nezbytná k plnění jejich pracovních povinností, nebo přístup, který může vést k nesprávnému rozdělení povinností. To pak může vést k chybám transakcí, nebo neúmyslným transakcím.

Dalšími riziky můžou být situace, kdy dojde k neoprávněným finančním transakcím, nebo situace, kdy hotovost není zabezpečena proti neoprávněnému získání, použití nebo nakládání s ní.

Testování

Testují se vždy dvě ukončená čtvrtletí zvlášť pro podnikové systémy, bankovní systémy a technické systémy.

V podnikových systémech se testují tři kritéria, která jsou formulována jako otázky, konkrétně se jedná o tato kritéria:

- existují zprávy o přístupu a existují důkazy o čtvrtletním přezkoumání,
- pokud není porušení oddělení povinností odstraněno, jsou zavedeny kompenzační kontroly,
- zahrnuje čtvrtletní přezkoumání nadměrného přístupu¹.

Vyhodnocení kritérií probíhá pomocí testovací tabulky, která je zobrazena na obrázku č. 11.

---

¹ Nadměrný přístup znamená, že pracovník daný program nevyužívá pravidelně ke své práci a přístup do tohoto programu nepotřebuje k výkonu své práce.

Obrázek 11: Testovací tabulka – podnikové systémy

Obchodní systémy	Čtvrtletí ukončeno			Čtvrtletí ukončeno			Komentáře
	Vložit datum			Vložit datum			
	A	B	C	A	B	C	
MSS/IDE/CMS/AMAPS							
Ostatní místní MRP/ERP							
Měření času							
Výplatní páska							
PeopleSoft/HRIS							
Systém stálých aktiv							
Obrazovka							
Sklad Mgmt Syst							
Přepravní systém							
Kotační systém							
Jiné systémy							

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

První sloupec označuje testovaný podnikový systém. Poté následují dva sloupce pro každé testované čtvrtletí. Tyto sloupce jsou rozdělené do dalších tří sloupců, které reprezentují jednotlivá testová kritéria, která byla popsána výše. Výsledek se zapisuje do příslušné kolonky v případě kladného výsledku „ano“ a v případě negativního výsledku „ne“.

Postup testování podnikových systémů

Postup testování probíhá ve dvou krocích. Prvním krokem je prověření dokumentace a zjištění, zda existují důkazy o kontrole přístupu uživatelů ke všem podnikovým systémům. Ve druhém kroku se zjišťuje, zda jsou zavedeny kompenzační kontroly pro všechny záležitosti týkající se povinností oddělení.

Pro bankovní systémy existují jiná kritéria, kterými jsou:

- existují důkazy o tom, že byly získány a přezkoumány zprávy o přístupu,
- jsou všichni pracovníci s pravomocí schvalovat výplaty vhodné vzhledem ke svým pracovním povinnostem,
- pokud bankovní systém negeneruje zprávy o přístupu, je od banky v posledních 12 měsících získáno potvrzení vysvětlující, kdo má přístup a jaký je proces změny přístupových práv.

Testovací tabulka je téměř totožná s předchozí s výjimkou testovaných položek. Rozdíl je pouze v testované položce.

Postup testování bankovních systémů

Testování bankovních systémů se uskutečňuje pomocí získání důkazů o tom, že přístup k bankovním systémům byl přezkoumán. Následně, pokud je to možné, by se měly pomocí generovaných zpráv o přístupu z příslušné banky prověřit sestavy, které zobrazují všechny pracovníky s přístupovými právy, prověřit typ přístupových práv a případné změny přístupových práv v daném období. V situaci, kdy nelze vygenerovat výkazy o přístupu ze systému banky, je třeba od banky každoročně nebo do 30 dnů od žádosti o změnu přístupu obdržet písemné potvrzení o tom, kdo má přístup (seznam všech osob) a vysvětlení procesu změny (přidání nebo odstranění) přístupových práv.

Posledním testovaným systémem jsou technické systémy. Zde se testuje pouze jedno kritérium, a to:

- existují zprávy o přístupu a existují důkazy o čtvrtletní kontrole (včetně přístupu k síťovým složkám).

Testovací tabulka je opět shodná s předchozími s rozdílem testovaných položek. Zde je uveden příslušný software a dva sloupce pro hodnocení kritérií jsou deaktivovány z důvodu existence pouze jednoho kritéria. Upravená tabulka poté vypadá následovně:

Obrázek 12: Testovací tabulka technický software

	Čtvrtletí ukončeno		Čtvrtletí ukončeno		
	Vložit datum		Vložit datum		
inženýrský software	G		G		Komentáře
Technický software A					
Technický software B					
Technický software C					
Technický software D					

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Postup testování technický software

Nejdříve kontrolor zjistí, zda se na daném místě udržují seznamy veškerého technického softwaru a síťových složek, kde jsou tyto informace umístěny. Opět je potřeba získat důkaz o tom, že přístup k síťovým složkám je čtvrtletně kontrolován. V druhém kroku je potřeba zjistit, zda je software přístupný pomocí uživatelského jména a hesla, nebo zda je kontrolován prostřednictvím licencování a instalace na jednotlivé počítače. V případě,

že je přístup ověřován pomocí uživatelského jména a hesla, kontrolor získává důkazy o tom, že jsou vytvářeny zprávy o přístupu z každého softwaru a že jsou čtvrtletně kontrolovány nezávislými pracovníky. Tyto zprávy by měly být podepsány a opatřeny datem, které dokládá provedení kontroly. Pokud je přístup řízen licenční smlouvou a je naistalován na jednotlivých počítačích, není potřeba nic dalšího testovat.

Vyhodnocení výsledků testů

Vyhodnocení testů rozeznává pouze dva výsledky, „kontrola je účinná“ a „kontrola není účinná“. Tyto výsledky je možné získat z jednotlivých testů systémů, kdy musí být všechny odpovědi pozitivní, pak je kontrola účinná, v opačném případě kontrola účinná není. Níže budou popsány situace, kdy kontrola byla účinná, a kdy nikoli.

Kontrola je účinná:

- nebyly zaznamenány žádné výjimky z testů,
- podle vedení jsou zavedeny kompenzační kontroly pro všechny problémy s rozdělením pravomocí,
- přístup k citlivým transakcím je udělen pouze tehdy, je-li nutný pro pracovní funkci zaměstnance,
- neobvyklé kombinace popsané ve zprávách o přístupu k systému mohou existovat a nezpůsobují neúspěch tohoto testu.

Kontrola je neúčinná:

- nadměrný přístup není včas vymazán,
- neexistují důkazy o tom, že by se zprávy o přístupu kontrolovaly,
- přístup byl udělen nevhodným pracovníkům,
- podle vedení nejsou zavedeny kompenzační kontroly pro jeden nebo více problémů s oddělením povinností,
- podnikové, bankovní a technické systémy nemají zprávy o přístupu uživatelů.

Na konci listu je formulován závěr, zda kontrola funguje efektivně, či nikoli. Tento výsledek se automaticky propíše na první list souboru – Souhrn výsledků. V situaci, kdy je výsledek negativní, je nutné vysvětlit důvod, proč kontrola nefunguje efektivně.

Nákup – test č. 1

Formální stránka testu zůstává pro všechny testy stejná. Z toho vyplývá, že i zde lze najít v úvodu listu odkaz na souhrnné výsledky a informace o tom, kdo test vypracoval. Testování nákupů probíhá pomocí dvou testů, které jsou dále rozděleny na několik částí.

Cíl kontroly

- Hlavní soubor dodavatele je platný.

Klíčová kontrola

Kontroluje se zde, zda změny v hlavním souboru dodavatele/v adresáři, jako jsou například nová nastavení dodavatelů, adresy atd., jsou řádně schváleny a je získána příslušná dokumentace k ověření platnosti obchodu.

Riziko

Za riziko může být označena situace, kdy jsou zaznamenány fiktivní, duplicitní nebo neoprávněné nákupy. S tím souvisí i riziko provádění neoprávněných nebo nesprávných plateb.

Testování

Testování probíhá pomocí testu, který je rozdělen na dvě části. Část A se zabývá testováním schvalování. Tato část by měla být testována na místech divize, kde vznikají žádosti o změnu v souboru dodavatelů. Část B se zabývá testem dokumentace. Tento test se provádí na místech, kde jsou prováděny změny v souboru dodavatelů.

Postup testování – část A

Nejméně jednou za čtvrtletí by měla být zkontrolována a schválena systémem vygenerovaná zpráva o úpravách všech dodavatelů, které byly během čtvrtletí provedeny. Zároveň by měla být provedena kontrola, zda byly všechny změny schváleny příslušným místem. Kopie této zprávy a veškerá záložní dokumentace musí být uložena v souboru v místě, které o změnu žádá. Účelem tohoto testu je zajistit, aby v souboru nebyly provedeny změny bez vědomí oddělení, které o změnu žádalo. Testování by mělo probíhat na oddělení, které má přístup k aktualizaci hlavního souboru dodavatelů.

Nejdříve se vybere jedno období na konci čtvrtletí. Poté se prozkoumá systémem vygenerovaná zpráva o úpravách a zkontroluje se důkaz o kontrole, např. podpis.

Kritéria, která se zde sledují, jsou:

- Existuje důkaz o kontrole systémem generované zprávy o změnách hlavního souboru.
- Existují případné důkazy, které prokazují, že použité údaje jsou úplné a přesné.

Obrázek 13: Testovací tabulka nákupy – část A

Měsíc skončil	A	B	Komentáře

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Postup testování – část B

Jak bylo popsáno výše, před provedením změny v hlavním souboru dodavatele musí být získána příslušná dokumentace například formulář s informacemi o novém dodavateli nebo formulář pro úpravu dodavatele.

Při testování se nejdříve získá systémem vygenerovaná zpráva o úpravách, která zobrazuje všechny změny během celého běžného fiskálního roku. Poté vybere vzorek o velikosti 25 přírůstků prodejců z celého roku. V posledním kroku kontrolor ověří, zda byla získána podpůrná dokumentace. Jelikož každá země má jiné dokumenty je potřebné seznámit se se zásadami dané země.

Sledovaná kritéria jsou:

- Jedná se o tuzemského nebo mezinárodního dodavatele.
- Formulář s informacemi o novém dodavateli nebo formulář o úpravách dodavatele je podepsán a datován v souladu s místními zásadami.
- Pokud se jedná o tuzemského dodavatele, byly získány dokumenty požadované k ověření platnosti podle místních postupů.
- Pokud se jedná o mezinárodního dodavatele je dokument „Žádost o ověření dodavatele“ kompletní.

Obrázek 14: Testovací tabulka nákupy – část B

položka	Datum změny	Jméno dodavatele	A	B	C	Komentáře
1						
2						
3						
4						
5						

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

V případě, že byla zaznamenána výjimka, vybere kontrolor dalších pět položek. Pokud byly zaznamenány dvě a více výjimek, kontrola nebyla účinná a zastavuje se testování.

Vyhodnocení výsledků testování

Kontrola je účinná:

- Nebyla zaznamenána více než jedna výjimka.

Kontrola nebyla účinná:

- Byly zaznamenány dvě a více výjimek.
- Test č. 1 selhal.

Na konci listu se opět zformuluje výsledek kontroly a v případě neefektivní kontroly se formuluje důvod neefektivity.

Nákup – test č. 2

Cíl kontroly

- Závazkové transakce jsou řádně schváleny.

Klíčová kontrola

Kontroluje se hlavně, zda jsou výdaje řádně schvalovány v souladu s podnikovou politikou. Každé oddělení zpracovávající výdaje by mělo mít nastavené limity pravomocí, které byly schváleny vedením.

Rizika

Riziko je stejné jako v předchozím testu, tedy riziko fiktivních, duplicitních nebo neoprávněných nákupů.

Testování

Testování probíhá pomocí dvou dílčích testů, testu A a testu B. Pokud je schvalování výdajů řízeno automatizovaným systémem, provádí se pouze test B.

Postup testování – část A

Kontrolor si vybere vzorek o velikosti 25 faktur od odběratele. Výběr vzorku se řídí několika pravidly.

Těmi jsou:

- vylučte nákupy mezi společnostmi,
- vylučte platby za veřejné služby,
- vyberte nákupy z celého běžného fiskálního roku,
- vyberte různé typy nákupů,
- vyberte různé částky, ne však pod 500 USD,
- vyberte nákupy s objednávkou i bez objednávky.

Poté si zjistí limity k výdajům, které by měly být zdokumentovány a schváleny. V posledním kroku se prozkoumá požadavek na nákup a ověří, zda byl nákup řádně schválen v souladu s pravidly společnosti.

Obrázek 15: Testová tabulka nákupy – část A

položka	faktura č.	jméno prodejce	číslo objednávky	Datum faktury	Částka faktury	Popis zakoupeného zboží	Jméno Schvalovatele	A	B	C
1										
2										
3										
4										
5										
6										

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Testovanými kritérii v části A jsou:

- Byla žádost o nákup schválena v souladu s limity výdajů.
- Pokud nakoupené položky neměly příjmový protokol, bylo přijetí potvrzeno jiným zaměstnancem než žadatelem s dodatečnou schvalovací pravomocí.

V případě, že by byla v testu zaznamenána výjimka, vybere kontrolor dalších pět položek. Pokud by bylo zaznamenáno dvě a více výjimek kontrola je neúčinná a testování se zastavuje.

Postup testování – část B

V části B nejdříve kontrolor získá systémem vygenerovanou zprávu schvalovatelů výdajů, které jsou v systému nastaveny. Následně ověří, že schvalovatelé a limity souhlasili s aktuálním dokumentovaným seznamem. Nakonec vybere jeden výdaj a ověří, že systém směřoval požadavek ke správným schvalovatelům.

Testování probíhá pomocí dvou jednotlivých testovacích tabulek. První tabulka kontroluje schvalovatele v systému. Nákupní transakci poté kontroluje druhá tabulka.

Vyhodnocení výsledků testování

Kontrola je účinná:

- Ve vzorku testu A byla zaznamenána pouze jedna výjimka.
- V testu B nebyly zaznamenány žádné výjimky.

Kontrola není účinná:

- Schvalovatelé v systému nejsou aktuální na základě aktuálních zdokumentovaných limitů pravomocí.
- Limity schvalování nastavené v systému nejsou aktuální a přesné na základě zdokumentovaných limitů pravomocí.
- Limity pravomocí nejsou zdokumentovány a schváleny.

Na konci se opět zformuluje závěr o kontrole.

Závazek – test č. 1

Cíl kontroly

- Účetní transakce jsou řádně schvalovány a zaznamenány.

Klíčová kontrola

Kontroluje se, zda jsou záznamy do knihy závazků založeny na potvrzených transakcích.

Rizika

Mezi rizikové situace patří zaznamenávání fiktivních, duplicitních nebo neoprávněných nákupů. Riziková je i situace, kdy dochází k neoprávněným nebo nesprávným platbám.

Testování

Testování probíhá pomocí dvou dílčích testů. Test A testuje automatickou třístrannou shodu. Účelem je, aby třístranná shoda fungovala. V testu B je testování podrobena ruční třístranná shoda.

Postup testování – část A

Kontroluje se postup v případě, kdy je zadávána faktura pro nenalezeného příjemce a situace, kdy je zadávána faktura pro objednávku, která nebyla nalezena.

Do systému se zadá faktura a testuje se podle níže uvedených kritérií:

- Souhlasí množství na faktuře s množstvím příjemce, nebo je v přijatelné toleranci.
- Fakturovaná cena souhlasí s cenou objednávky, nebo je v přijatelné toleranci.

V systému se dále kontroluje, zda systém zabránil zadání faktury pro nenalezeného příjemce a popíše se chybová hláška. Následně se zadá faktura pro neplatnou objednávku a opět se kontroluje, zda systém vypsál/zobrazil chybovou hlášku při zadání takové faktury.

Postup testování – část B

Z registru se vybere 25 faktur z celého fiskálního roku a kontrolor se ujistí, že faktura, objednávka a příjemce souhlasí cenou i množstvím.

Testová kritéria jsou stejná jako v části A.

V případě, že by ve vzorku 25 faktur byla zaznamenána výjimka, vybere kontrolor dalších 5 faktur, které otestuje.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- Byla zaznamenána jedna výjimka z 30 vzorků.

Kontrola není účinná:

- Jsou zaznamenány dvě a více výjimek ze vzorků.

Na konci je opět zformulován závěr o kontrole.

Závazky – test č. 2

Cíl kontroly

- Účty závazků jsou úplné a přesné.

Klíčová kontrola

Kontroluje se, zda účty závazků jsou na konci měsíce odsouhlaseny a odsouhlasení je schváleno.

Rizika

Jedním z rizik je situace, kdy závazky uvedené v hlavní knize nesouhlasí s dílčí knihou závazků, nebo odsouhlasení obsahuje neplatné položky. Riziko nastává, i když nákupy

nejsou zaznamenány přesně nebo ve správném období. S tím souvisí i situace, kdy časové rozlišení není správně identifikováno nebo zaznamenáno.

Testování

Testují se dvě období podle kritérií níže:

- Existuje řádná podpůrná dokumentace pro položky nad 1 000 USD a údaje souhlasí s hlavní knihou.
- Pokud se využívá BlackLine, je přiložená podpůrná dokumentace dostatečná.
- Nebyly na podkladech zjištěny žádné písemné změny.
- Staré položky (starší 90 dní) jsou identifikovány a vyřešeny včas.
- Existují důkazy o tom, že použité výpočty jsou přesné a úplné.
- Odsouhlasení bylo včas podepsáno a datováno zpracovatelem a kvalifikovaným schvalovatelem.

Testuje se 28 položek se zůstatkem 200 000 USD nebo vyšším. Položky pod hodnotu 1 000 USD se netestují. Včasného odsouhlasení je dosaženo v momentě, kdy jsou položky vypořádány do konce následujícího čtvrtletí, nebo existuje důvod proč tomu tak není.

U těchto položek se určuje i stáří položek. Položky starší 90 dní se dále přezkoumávají a kontroluje se, zda jsou provedeny pokusy o jejich vyúčtování. Následně jsou testovány z časového hlediska. Na základně podpůrné dokumentace se zjistí, zda jsou údaje pro výpočet časového rozlišení aktuální.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- Nebyly nalezeny žádné výjimky z testů.
- Odsouhlasená položka není odsouhlasena, ale existuje důvod, proč tomu tak je.
- Staré položky jsou pravidelně kontrolovány.

Kontrola není účinná:

- Byla zaznamenána jedna nebo více výjimek z testů.
- Pracovníci oddělení nedokážou vysvětlit důvod starých položek.

Na konci listu je zformulován výsledek kontroly a případné zdůvodnění, proč kontrola není účinná.

Dlouhodobý majetek – test č. 1

I zde je formální stránka listu zachována stejná jako v přechozím testu.

Cíl kontroly

- Zajištění úplnosti a přesnosti dlouhodobého majetku a odpisů.

Klíčová kontrola

Zařazení do majetku se kontroluje nejméně jednou za čtvrtletí, aby se zajistila včasná aktivace. Účetní dlouhodobý majetek by měl být aktivní a účetní by se měla alespoň jednou za čtvrtletí dotázat příslušných pracovníků a získat informace o zařazení majetku.

Rizika

Riziková situace nastává, když majetek není včas přesunut z pořízení majetku (účet 042) do užívání ve čtvrtletí, kdy je majetek připraven k uvedení do provozu. S tím souvisí i situace, kdy nákupy dlouhodobého majetku nejsou správně kapitalizovány.

Testování

Testování probíhá pomocí dvou testů A a B.

Postup testování – část A

Nejdříve je potřeba vybrat jedno čtvrtletí, které bude testováno. Poté kontrolor získá seznam majetků na účtu 042 pořízení dlouhodobého majetku a ujistí se, že souhlasí s hlavní knihou. Následně zaznamená přezkoumání a chválení vedením v souladu s podnikovými zásadami. U všech projektů v hodnotě 50 000 USD a vyšší, které se blíží předpokládanému dokončení, je nutné získat důkaz o tom, že bylo provedeno dotazování pracovníků, zda byl majetek dokončen a uveden do provozu.

Testovanými kritérii v testu A jsou:

- Seznam pořízení dlouhodobého majetku souhlasí s hlavní knihou.
- Bylo provedeno dotazování, zda byl dlouhodobý majetek uveden do provozu.
- Byla před čtvrtletní uzávěrkou obdržena zdokumentovaná odpověď.
- Je majetek správně zařazen na účtu 042.

Postup testování – část B

V testu B se jako první získá seznam aktiv kapitalizovaných v běžném fiskálním roce. Následně se vyberou všechna aktiva v hodnotě 250 000 USD nebo vyšší a ověří se, že

každé aktivum bylo kapitalizováno ve čtvrtletí, kdy bylo připraveno k uvedení do provozu.

V testu B se testuje pouze jedno kritérium.

- Byl majetek kapitalizován ve čtvrtletí, kdy byl uveden do provozu.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- U testů A i B nebyly zaznamenány žádné výjimky.

Kontrola není účinná:

- Je zaznamenána jedna nebo více výjimek z testů.

Na konci se opět zformuluje rozhodnutí o účinnosti kontroly.

Dlouhodobý majetek – test č. 2

Formální stránka testů je opět zachována.

Cíl kontroly

- Zajištění úplnosti a přesnosti dlouhodobého majetku a odpisů, včetně daňových odpisů.

Klíčová kontrola

Kontroluje se hlavně, zda odsouhlasení dlouhodobého majetku a odpisů probíhá měsíčně a zda ho schvalují příslušní pracovníci.

Rizika

Jedním z hlavních rizik je situace, kdy evidence dlouhodobého majetku nesouhlasí s hlavní knihou. Jako riziko je vyhodnocený i případ, kdy schválené přírůstky dlouhodobého majetku nejsou zaznamenány v příslušném období úplně nebo přesně. Riziko nastává i tehdy, když odpisy nejsou vypočteny správně nebo ve správném období.

Testování

Testovacími kritérii jsou:

- Existuje podkladová dokumentace k položkám nad 1 000 USD a souhlasí podkladové údaje s hlavní knihou.

- Pokud je využíván software BlackLine, je podpůrná dokumentace dostatečná, aby umožnila znovu provést odsouhlasení na dálku.
- Na podkladech nebyly nalezeny žádné písemné chyby.
- Jsou identifikovány a včas vyřešeny staré položky a položky k odsouhlasení.
- Je jakýkoliv zůstatek na účtu pro leasingy identifikován identifikačním číslem leasingu.

Pro každý měsíc je vytvořena samostatná testovací tabulka. Která je podobná tabulkám z předchozích testů.

Postup testování

Kontrolor zvolí dvě období, které bude testovat a otestuje kontrolní kritéria.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- Nebyly zaznamenány žádné výjimky z testů.

Kontrola není účinná:

- Bylo zaznamenáno jedno nebo více výjimek z testů.
- Odsouhlasení připravil kontrolor a nebylo zkontrolováno a schváleno kvalifikovaným schvalovatelem.

Na konci listu se opět zformuluje závěr o kontrole a v případě neefektivní kontroly se formuluje důvod této neefektivnosti.

Banky – test č.1

Cíl kontroly

- Zajištění úplnosti a přesnosti zůstatků v peněžních knihách a peněžních ekvivalentech.

Klíčová kontrola

Nejdůležitější je zkontrolovat, zda jsou bankovní účty měsíčně odsouhlasovány a dokládány bankovními výpisy a další dokumentací.

Rizika

Jedním z rizik je situace, kdy dojde k neoprávněným finančním transakcím. S tím souvisí riziko, kdy bankovní transakce nejsou řádně zaznamenány, nebo nejsou zaznamenány ve správném období. Další riziko nastává, když není hotovost zabezpečena proti neoprávněnému nabytí, použití nebo zcizení. Stejně jako u bankovních transakcí je zde riziko toho, že budou prováděny neoprávněné nebo nesprávné platby. S tím opět souvisí riziko toho, že příjmy v hotovosti nejsou zaznamenány ve správném období nebo nejsou zaznamenány přesně.

Testování

Při testování se vyberou dvě období na konci čtvrtletí v běžném fiskálním roce. Následně se otestují všechny bankovní účty. Zde se netestuje pokladna. Dále se testuje, zda je včas vyřešeno odsouhlasení položek. To nastává, pokud jsou položky vypořádány do konce následujícího čtvrtletí. V případě, kdy se tak nestalo, může oddělení uvést platný důvod a doložit následná opatření.

Neberou se v úvahu dohadné položky, které jsou nevýznamné (méně než 1 000 USD).

Testovanými kritérii zde jsou:

- Existuje řádná podpůrná dokumentace pro položky nad 1 000 USD a podpůrné údaje souhlasí s hlavní knihou.
- Pokud je používán BlackLine, je přiložena podpůrná dokumentace dostatečná.
- Nebyly na podkladech nalezeny žádné písemné chyby.
- Jsou identifikovány a včas vyřešeny staré položky (starší než 90 dní).
- Schvalovatel a kvalifikovaný schvalovatel podepsali a datovali odsouhlasení včas.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- Nebyly nalezeny žádné výjimky z testů.
- Odsouhlasené položky nebyly vypořádány v rámci jednoho měsíčního účetního cyklu, ale existuje vysvětlení, proč, a existují důkazy o aktivním sledování.

Kontrola není účinná:

- Byla zaznamenána jedna nebo více testovacích výjimek.
- Odsouhlasení nebylo zkontrolováno kvalifikovaným schvalovatelem.

Následně se opět zformuluje závěr o účinnosti kontroly. Pokud kontrola nebyla účinná i zde se zformuluje vysvětlení, jak k této situaci došlo.

Banky – test č. 2

Cíl kontroly

- Výplaty hotovosti z bankovních účtů jsou řádně schvalovány v souladu se zásadami společnosti.

Klíčová kontrola

Kontroluje se hlavně, zda všechny hotovostní výplaty mají dvojí schválení.

Rizika

Rizika jsou tu obdobná jako v předchozím testu. Tedy rizikem je situace, kdy dojde k neoprávněným transakcím nebo situace, kdy hotovost není zabezpečena proti neoprávněnému nabytí, použití nebo zcizení. Rizikem je opět i situace, kdy jsou prováděny neoprávněné nebo nesprávné platby.

Testování

Testování probíhá pomocí dvou testů. Testu A, který se provádí v případě, kdy jsou platby prováděny elektronicky, a testu B, který se používá, pokud jsou vydávány šeky.

Postup testování – část A

Jak již bylo zmíněno tento test se používá v případě, kdy jsou platby prováděny elektronicky.

Nejdříve se určí velikost vzorku pomocí tabulky uvedené níže a vyberou se bankovní účty, které se budou testovat.

Obrázek 16: Určení velikosti vzorku

Počet bankovních účtů	vzorek Velikost
1 až 3	Vše
4 až 10	4
11 až 20	8
20+	10

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Následně se pro každý bankovní účet vybere jedna hotovostní platba a ověří se, že platby byly schváleny alespoň dvěma osobami. Jedna osoba může podat žádost a druhá poté může platbu schválit. Je zapotřebí ujistit se, že jedna a tatáž osoba nemůže zadat údaje o platbě a zároveň ji předložit k proplacení a dokončit její schválení.

Testovanými kritérii zde jsou:

- Byly k dokončení platby zapotřebí dvě nebo více osob.
- Jedna osoba není schopna iniciovat a schválit elektronickou platbu.

Postup testování – část B

Tento test se provádí, v případě, kdy jsou platby prováděny šekem. Jako první se získají bankovní výpisy a ze všech bankovních účtů se vybere vzorek 25 šekových plateb. Vzorek by měl být vybrán z různých bank z celého fiskálního roku. Následně se prověří doklady o autorizaci v souladu se zásadami společnosti. V případě, že by se ve vzorku našly dvě a více výjimek vybere se dalších 5 vzorků, které se otestují.

Testovaným kritériem je zde pouze jedno.

- Proces generování kontroly vyžaduje alespoň dvě oprávněné osoby.

Vyhodnocení výsledků testů

Kontrola je účinná:

- Ve vzorku, který obsahuje 30 plateb, v testu B byla zaznamenána jedna výjimka.

Kontrola není účinná:

- V testu B byly zaznamenány dvě a více výjimek.
- Bankovní systém nebo proces generování šeků nevyžaduje alespoň dvě osoby.

6 Příklad

V následující kapitole bude ukázáno zaúčtování a kontrola pomocí programu SOX faktury přijaté za stroj, která je uvedena v příloze B. Příklad slouží pro lepší pochopení výše uvedených postupů a metod používaných ve firmě.

Pokud se ve společnosti kupuje majetek nad 25 000 USD tj. 541 505 Kč², musí nákup projít speciálním schvalovacím systémem. Toto schválení má podobu formuláře, kde se vyplňují informace o tom, o jaký majetek se jedná, proč je nutné majetek pořídit, kolik bude stát, jaká bude jeho efektivita a další údaje potřebné k rozhodnutí o koupi.

Po schválení nákupu zadá žadatel požadavek do specializovaného účetního programu. Zde opět zadá informace o tom, kdo o nákup žádá, o jaký majetek se jedná a datum předpokládaného doručení. Tyto informace musí být znovu schváleny příslušným pracovníkem. V okamžiku, kdy se do programu zadá schválení nákupu, automaticky se vytvoří objednávka. Tuto objednávku je nutné opět schválit. Tímto schválením se následně odešle objednávka dodavateli.

Poté, co stroj dorazí do podniku, společnost zaúčtuje fakturu přijatou na účty 042 (pořízení dlouhodobého majetku) / 321 (dodavatelé). Ve prospěch účtu 321 se zaúčtuje i DPH, které bude řešeno níže, a na vrub účtu 343 (daň z přidané hodnoty). Instalace zařízení se zaúčtuje na stejný účet 042 (pořízení dlouhodobého majetku) / 321 (dodavatelé) v případě, kdy je nutné objednat instalaci přímo od dodavatele. Správnost těchto procesů se testuje v rámci SOX na kartách Závazky – test č.1 a Závazky – test č. 2.

Zařazení stroje do užívání probíhá přepisem na účty 022 (samostatné movité věci) / 042 (pořízení dlouhodobého majetku). Správné zařazení stroje do užívání se testuje v rámci SOX na kartě Dlouhodobý majetek – test č.1.

Zařazením stroje do užívání vzniká společnosti povinnost odpisování tohoto majetku. Odpisy se účtují na účty 082 (oprávky k samostatným movitým věcem) / 551 (odpisy dlouhodobého majetku). Testování odpisů probíhá na kartě Dlouhodobý majetek – test č. 2. Při zařazení majetku se vytvoří karta majetku, kde jsou uvedeny informace o stroji.

---

² Kurz 21,66 Kč / 1 USD k 3. 4. 2023

Mezi hlavní informace obsažené na této kartě patří především inventární číslo stroje, jeho fotografie a informace o inventarizaci³, která musí probíhat alespoň 1x ročně.

Jednou z posledních operací, které jsou provedeny při koupi nového majetku, je zaplacení faktury přijaté od dodavatele stroje. Vypořádání závazku probíhá přepisem částky na účet 321 (dodavatelé) / 221 (bankovní účet). Ke schválení platby je nutné mít ověření (podpisy) od dvou schvalovatelů. Ověření pomocí dvou podpisů se kontroluje na kartě Banky test č. 2 v rámci vnitřní kontroly SOX.

Kontrole podléhají i schvalovatelé, tedy to, zda osoba, která nákup schválila má pravomoc ke schválení těchto operací. Tyto přístupy se kontrolují v rámci SOX na kartě Uživatelského přístupu.

Tab. č. 3: Přehled operací při koupi nového stroje

Popis operace	Má dáti	Dal	Kontrola v SOX
Žádost o koupi nového stroje	XXX	XXX	Uživatelský přístup
Objednávka stroje	XXX	XXX	Uživatelský přístup
Doručení stroje	042	321	Závazky – test č. 1 a č. 2
Instalace stroje	042	321	Závazky – test č.1 a č. 2
Zařazení stroje do užívání	022	042	Dlouhodobý majetek – test č. 1
Odpisování stroje	082	551	Dlouhodobý majetek – test č. 2
Zaplacení stroje za stroj	321	221	Banky – test č. 1 a č. 2

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

³ Slouží k ověření stavu aktiv a závazků a zahrnuje zjištění skutečného stavu, porovnání skutečného a účetního stavu, vyčíslení a vypořádání případných rozdílů. (iÚčto, n.d.)

Obrázek 17: Ukázka zaúčtování v programu

```

04105v 1550P0001      .....Voucher Entry..... Prev Voucher:
        POSTED                      Mode (F) . . D
Action Code . . . I                      Voucher/Type/Co. 56235493 PV 00056
Supplier Number . . . 56002870           Poek Tomas Ing.
Invoice Number . . . 22019               Business Unit. . . 563
    " Amount. . . 3,076,909.00          Payment Terms. . . A60 Pmt Instr. H
    " Date. . . 15/07/22 Reason:        Company. . . . 00056 CZK
G/L Date. . . 29/07/22                 P.O. Number. . . 56083364 ON 00056
Tax Amount. . . 534,009.00              Tax Expl Code. . V_
Taxable Amount. . . 2,542,900.00        Tax Area. . . . CZ21
Approver Number. . .
Remaining Amount.
        ..... Payment Schedule .....
Pay         Gross      Taxable      Tax      Tax      Tx Net Due
Itm    Amount      Amount      Amount      Area      Cg Date
001    3,076,909.00  2,542,900.00  534,009.00 CZ21    V 13/09/22
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

F4=Detail ,F9=N/Search , , F11=A/Book , , F13=JE Ing F16=LG Ing , , F24=More , , ,

```

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

6.1 Daň z přidané hodnoty

Správa daně z přidané hodnoty probíhá ve společnosti téměř automaticky přes specializovaný program Avalara.

Při zaúčtování faktury z příkladu do účetního programu se automaticky přepíše částka DPH na program Avalara.

Společnost pro účtování využívá různé kódy pro přehlednost a zjednodušení práce. Faktura z příkladu byla obdržena od českého dodavatele se sazbou daně 21 %, tudíž použitá zkratka v tomto případě bude CZ21. Kde CZ vyjadřuje skutečnost českého dodavatele a 21, výši sazby daně.

Jak již bylo zmíněno výše, DPH se platí měsíčně, proto bude v tomto příkladu daň spadat do 7. měsíce roku 2022. Částka z faktury za daň bude obsažena i v priznání za tento měsíc

Priznání se generuje automaticky ze softwaru ve formátu .XML, který podporuje finanční správa. Lze tedy přímo z programu odeslat priznání k dani z přidané hodnoty.

Níže je zobrazena ukázka z programu Avalara, která znázorňuje jednotlivé položky v daňovém priznání.

Obrázek 18: Ukázka z programu Avalara

Version: V23.2.1.7
Database version: 1141
User: blanka.ruzickova (ReportingUsers)
Warnings found

Company: VAT Group_CZ1 - Parker-Hannifin

Period: February 2023

Use your own dates: Start date: 3/ 1/2023, End date: 3/31/2023

VAT Return

Tax. Basis		VAT	
Box: 1 (M)	= 1051973.64 CZK	Box: 1 (M)	= 220914.46 CZK
Box: 10 (M)	= 252027.55 CZK	Box: 10 (M)	= 52925.79 CZK
Box: 12 (M)	= 1791281.07 CZK	Box: 12 (M)	= 376169.02 CZK
Box: 21 (M)	= 439070.08 CZK	Box: 3 (M)	= 297832.85 CZK
Box: 26 (M)	= 65319066.50 CZK	Box: 40 (M)	= 5880787.97 CZK
Box: 3 (M)	= 1418251.60 CZK	Box: 41 (M)	= 64699.92 CZK
Box: 40 (M)	= 28003756.15 CZK	Box: 43 (M)	= 859336.16 CZK
Box: 41 (M)	= 645843.20 CZK	Box: 5 (M)	= 41161.40 CZK
Box: 43 (M)	= 4092076.87 CZK	Box: 7 (M)	= 91247.10 CZK
Box: 5 (M)	= 196006.65 CZK		
Box: 7 (M)	= 434510.00 CZK		

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Tax. Basis v programu reprezentuje základ daně a VAT je poté výsledná daň. Boxy 1, 3, 5, 7, 10 a 12 reprezentují zdanitelná plnění, boxy 21 a 26 ostatní plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet a boxy 40, 41 a 43 nárok na odpočet daně. Řádek 62 v přiznání obsahuje celkovou částku zdanitelného plnění a řádek 63 celkový odpočet daně. Na řádku 65 je poté rozdílem těchto dvou částek vyčíslen nadměrný odpočet. V případě kladného výsledku společnost žádá o vrácení této částky a v opačném případě odvádí vyčíslenou částku finančnímu úřadu. Vzorové přiznání k dani z přidané hodnoty je uvedeno v příloze C.

7 Shrnutí problematiky a navrhované opatření

V následující kapitole bude shrnuta řešená problematika vnitřní kontroly podniku. Následně budou navržena opatření, která by pomohla k efektivnější kontrole.

7.1 Shrnutí problematiky

System vnitřní kontroly pomocí analýzy SOX je ve společnosti velmi propracovaný. Nicméně při analýze v podniku byly objeveny dílčí nedostatky na základě, kterých byla navržena opatření, která budou popsána níže.

Nejdříve byla představena společnost Parker-Hannifin, s.r.o., její historie, produktové portfolio a organizační struktura. Podrobněji bylo popsáno finanční oddělení společnosti se zaměřením na pozici finančního účetního, který nejvíce zasahuje do řešené problematiky.

Následně byl představen program BlackLine, který vytváří podpůrnou dokumentaci pro vnitřní kontrolu podniku analýzou SOX.

V kapitole 5.5 Kontrolní systémy společnosti byly uvedeny kontrolní mechanismy, které společnost využívá pro kontrolu svých nastavených procesů a činností. Byly uvedeny úrovně kontroly a jejich popis. Poté následoval rozbor samotné analýzy SOX.

Podnik testuje několik dílčích oblastí, které dohromady tvoří ucelenou kontrolu podniku. Jednotlivé testy jsou zpracovány pomocí programu Excel od společnosti Microsoft. Každý list v Excelu reprezentuje jednu dílčí kontrolu. Sjednocená formální stránka testů zajišťuje lepší přehlednost a snadnou orientaci při testování. V úvodu každého testu je uvedeno jméno kontrolora, který testování prováděl, jeho pozice a datum, kdy byla kontrola provedena. Test vždy obsahuje cíl kontroly, klíčovou kontrolu a rizika. Dále jsou u každého testu testová kritéria, tedy to, co se konkrétně testuje. Výsledky jsou poté zaznamenány do tabulek. Na závěr listu je uvedeno rozhodnutí o kontrole, zda je účinná či nikoli a vysvětlení negativního výsledku testu. Podrobněji je celý postup a konkrétní informace o jednotlivých testech uveden v kapitole 5.4.1 Jednotlivé testy SOX.

Pro lepší pochopení celé problematiky byl sepsán příklad, který prostupuje všemi uvedenými testy. Příklad spočívá v zaúčtování a přiřazení testů kontroly nového stroje. Byl popsán celý proces od žádosti o koupi stroje až po zařazení do majetku. Následně byla detailněji představena problematika daně z přidané hodnoty. Správa DPH probíhá

ve společnosti automaticky pomocí softwaru Avalara. Zmíněn byl i postup výpočtu daně a v příloze C je uvedeno fiktivní přiznání daně z přidané hodnoty.

Na základě analýzy problematiky ve společnosti budou v následující podkapitole 7.2 Navrhovaná opatření navržena opatření, která by měla vést k zefektivnění řešení celé problematiky.

7.2 Navrhovaná opatření

Online sdílené úložiště

Prvním navrhovaným opatřením je zavést sdílený společný online prostor, kam by se ukládaly všechny vyžádané dokumenty. Jak bylo zmíněno tuto možnost společnost již částečně využívá. Vyžádané dokumenty zasílá žadateli přes e-mailovou schránku. Ovšem pokud dokument potřebuje více uživatelů, musí si každý stáhnout dokument do svého počítače, aby na něm mohl pracovat. Tato varianta také neumožňuje propisování změn provedených jedním uživatelem uživateli jinému.

Sdílený prostor umožňuje nejen provádění změn bez nutnosti stahování dokumentu do svého zařízení, ale umožňuje i okamžité zobrazení změn provedených jednotlivými uživateli.

Na trhu existuje několik sdílených disků, které jsou zdarma. Nicméně u takových úložišť bývá většinou omezená kapacita a za její navýšení si uživatel musí již zaplatit. Níže budou popsány dvě nejlépe hodnocená úložiště podle webu 5nej.cz.

Google Drive

Google drive umožňuje ukládat hotové soubory a zároveň je i vytvářet. Uživateli je poskytován prostor o velikosti 15 GB zdarma. Další prostor je možno dokoupit podle ceníku uvedeného níže.

Tab. č. 4: Ceník tarifů Google Drive

	Tarif Basic	Tarif Standard	Tarif Premium
Kapacita úložiště	100 GB	200 GB	2 TB
Cena/měsíc	59,99 Kč	79,99 Kč	299,99 Kč
Cena/rok	599,99 Kč	799,99 Kč	2 999,99 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 dle Google One (n.d.)

Omezena je tu i velikost nahrávaného souboru, která činí 5 TB. Tato kapacita se může zdát dostačující a tudíž neomezující, na druhou stranu velká společnost jako je společnost Parker-Hannifin se může setkat i s potřebou uložit větší soubor, než dovoluje tato kapacita.

Mezi výhody patří:

- propojení s dalšími produkty společnosti Google (e-mail, on-line kancelářský balíček atd.),
- dokumenty i celé soubory lze rovnou otevírat, upravovat a sdílet,
- možnost využívání v českém jazyce.

Mezi nevýhody patří:

- omezená kapacita verze zdarma, nutnost předplacení dalšího prostoru,
- omezená kapacita nahrávaného souboru.

MEGA

Mega patří mezi ty méně známá webová úložiště, přitom nabízí velký úložný prostor již ve verzi zdarma, konkrétně 50 GB. Tabulka s cenami za další úložný prostor je uvedena níže.

Tab. č. 5: Ceník MEGA individuální

	Pro Lite	Pro I	Pro II	Pro III
Kapacita úložiště	400 GB	2 TB	8 TB	16 TB
Cena/měsíc	118,25 Kč	236,73 Kč	473,70 Kč	710,66 Kč
Cena/rok	1 184,59 Kč	2 369,42 Kč	4 739,08 Kč	7 108,74 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2023 podle mega.io (n.d.)

Společnost nabízí i možnost zakoupení prostoru pro celý tým. Cena se poté odvíjí podle několika kritérií. Prvním kritériem je počet uživatelů. Druhým je kvóta úložiště a posledním je převodová kvóta.

Velkou výhodou je bezpečnost úložiště. Data jsou šifrována při přenosu i uložení, což je pro firmy velký benefit. S tím souvisí i nevýhoda - zapomenutí hesla. Pokud tato situace nastane, uživatel se ke svým datům již nedostane a přijde o ně.

Mezi výhody patří:

- 50 GB prostoru ve verzi zdarma,
- bezpečnost díky šifrování,
- synchronizace s více zařízeními,
- chatování mezi uživateli.

Mezi nevýhody patří:

- není v českém jazyce,
- při zapomenutí hesla ztráta veškerých dat.

Časová náročnost zde nebude zohledňována, neboť v dnešní digitální době se zavedení programu tohoto typu zkrátilo na několik hodin. Časová náročnost schválení zavedení záleží na konkrétní situaci v podniku. Odhadovaná doba je jeden měsíc.

Kontrola pracovišť

Dalším navrhovaným opatřením je provádění kontroly mezistátně. V současné době probíhá kontrola pouze na území daného státu mezi jednotlivými podniky. Často se tedy stávalo, že finanční oddělení kontrolovalo výrobní oddělení, což mnohdy vedlo k časové prodlevě z důvodu seznamování oddělení mezi sebou. Finanční oddělení nezná procesy ve výrobním oddělení a před začátkem kontroly je nutné provést seznámení se s procesy.

Navrhované opatření by znamenalo zkrácení kontroly o tuto dobu. I přes skutečnost, že by se kontrola prováděla mezistátně, většina procesů se v rámci společnosti uskutečňuje stejně a kontrolor se nemusí seznamovat se všemi procesy.

Zmírnila by se i náročnost hledání vhodného oddělení ke kontrole, vzhledem k pravidlu, které bylo popsáno výše. Konkrétně pravidlo, že oddělení A, které kontrolovalo oddělení B v jednom roce, nesmí být kontrolováno oddělením B v následujícím roce. Vzhledem k tomu, že v České republice existují pouze tři pobočky bývalo logisticky náročné dodržet toto pravidlo. Zavedením mezistátních kontrol by se stalo dodržování pravidla mnohem jednodušším.

Přesná časová a finanční úspora nelze spočítat z důvodu chybějících údajů z poboček z jiného státu.

Přístup třetích stran do systému BlackLine

Posledním navrhovaným opatřením je možnost přístupu třetích stran do systému BlackLine, který dokládá podpůrnou dokumentaci pro vnitřní kontrolu.

Pozitivní dopad změny je v zpříjemnění práce třetím stranám (auditorům), kteří by si podpůrnou dokumentaci mohli prohlédnout kdykoliv bez nutnosti spolupráce s pracovníkem z oddělení společnosti.

Pracovník třetích stran by neměl pravomoci, které by umožňovaly zapisovat, vymazat či měnit data uvedená v programu. Byl by pouze v roli „čtenáře“. Nicméně auditor by si mohl vybírat vzorky či provádět kontroly ihned.

Závěr

V současné době je na podniky neustále vyvíjen tlak neustálými změnami v právní legislativě. Daňové právo ovlivňuje každodenní praxi každého, a proto je nutné věnovat této problematice patřičnou pozornost. Nicméně daňové právo je složité a obsahuje řadu výjimek. Z pohledu daňové legislativy je nutné brát v úvahu nejen právní úpravu České republiky, ale i předpisy mezinárodní a evropské.

Ke správnému určení výše daní společností pomáhá účetnictví. Účetnictví poskytuje cenné informace a pro řadu uživatelů představuje popis finanční stránky konkrétního podniku. Účetnictví poskytuje nejen obraz o stavu a pohybech majetku podniku, ale i evidenci závazků a pohledávek nebo výnosů a nákladů. Právě evidencí výnosů a nákladů může společnost získat obraz o výsledku hospodaření, který je hlavním zdrojem pro výpočet daně z příjmů právnických osob. Hlavní provázanost daňové legislativy a účetnictví je právě v tom, že účetnictví poskytuje základ pro vyměření daňové povinnosti.

Jak již bylo zmíněno, neustálé změny v této oblasti nutí vedení společností zavést systém vnitřní kontroly, která by pomohla určit, zda jsou nastavené procesy správné.

Vnitřní kontrolní systém neboli interní audit by měl poskytovat také přiměřené posouzení rizik plynoucích z procesů podniku. Právě identifikace kontrolních mechanismů užívaných v oblasti daní a účetnictví, kterou interní audit zajišťuje, byla cílem této diplomové práce.

V podniku, ve kterém analýza probíhala, využívají k internímu auditu analýzu, kterou si vytvořili na základě amerického zákona z roku 2002 Sarbanes Oxley. Tyto požadavky, které udává uvedený zákon, jsou povinny dodržovat všechny podniky kotované na americké burze cenných papírů.

Jednou z předností této analýzy na základě SOX je její efektivnost a snadné zavedení do společnosti, neboť celou kontrolu je možné provést v programu Excel od společnosti Microsoft office.

Seznam použitých zdrojů

- Červená, V. (2021). *Vzdělávání pracovníků v organizaci*. [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni]. Dspace. <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/43774>
- Červený, V. (2012). *Vnitřní kontrolní systém a jeho audit*. Deloitte. https://www.interniaudit.cz/download/sekce/prumysl/VRKS_a_jeho_audit_100512.pdf
- Docspoint. (n.d.). *Finanční a manažerské účetnictví*. <https://docspoint.cz/cs/slovník-pojmu/ucetnictvi/>
- Dvořáček, J. (2005). *Audit podniku a jeho operací*. Praha, Česko: C. H. Beck
- Ernst & Young. (2020). *Jak posílit interní kontrolní systém? Inspirujte se v regulaci SOX*. Ernst & Young. https://www.ey.com/cs_cz/risk/jak-posilit-interni-kontrolni-system-inspirujte-se-v-regulaci-sox
- Finance. (n.d.a) *Daně z příjmů*. <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/>
- Finance. (n.d.b). *Daň z příjmů právnických osob*. <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-pravnickych-osob/>
- Finance management. (n.d.). *Sarbanes-Oxley (SOX)*. Finance management. <https://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=Sarbanes-Oxley+SOX&IdPojPass=42>
- Galovčík, S., & Paikert, O. (2019). *DPH 2019 výklad s příklady*. Praha, Česko: Grada.
- Google One. *Vyberte si tarif, který vám bude vyhovovat*. Google One. <https://one.google.com/about/plans?hl=cs>
- Institut účetnictví. (2017). *Význam a funkce účetnictví*. <https://www.institutucetnictvi.cz/vyznam-a-funkce-ucetnictvi/>
- Itbiz. (2011). *S-Ox (Sarbanes-Oxley Act)*. Itbiz. <https://www.itbiz.cz/slovník/ekonomie/s-ox-sarbanes-oxley-act>
- Interní dokumenty společnosti Parker-Hannifin, s.r.o. (2023).
- Jílek, J. (2018). *Hlavní účetní systémy: IFRS a US GAAP*. Praha, Česko: Grada.
- Koudelka, M. (2017). *Podstata účetního záznamu*. Portál.Pohoda. <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/podstata-ucetniho-zaznamu/>

- Kovanícová, D. (2012). *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha, Česko: Bova Polygon.
- Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika*. Praha, Česko: Wolters Kluwer.
- Marková, H. (2022). *Daňové zákony 2022*. Praha, Česko: Grada.
- Mega. (n.d.) *Vyberte si ten správný plán pro vás*. Mega. <https://mega.io/pricing>
- Ministerstvo financí. (2022). *Státní rozpočet v kostce*. https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-06-07_Statni-rozpočet-2022-v-kostce_v02.pdf
- Ministerstvo spravedlnosti. Výpis z obchodního rejstříku. Veřejný rejstřík a sbírka listin. (2021) <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=673935&typ=PLATNY>
- Novák, P. (2011). *Odpisování majetku účetní – komponentní odpisy*. Verlag Dashöfer. <https://www.du.cz/33/odpisovani-majetku-ucetni-komponentni-odpisy-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EjNMStbmYQh8MdH4wt0iqF8/>
- Novotný, P. (2019). *Účetnictví pro úplné začátečníky 2019*. Praha, Česko: Grada.
- Pajskr, J. (n.d.) Srovnání cloudových úložišť. 5nej. <https://www.5nej.cz/srovnani-cloudovych-ulozist/>
- Prukner, V., & Novák, J. (2014). *Základy managementu*. Olomouc, Česko: Univerzita Palackého v Olomouci
- Průvodce podnikáním. (2021). *Co to jsou odpisy majetku a k čemu slouží?* Průvodce podnikáním. <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/odpisy-majetku/>
- Sarbanes Oxley 101. (n.d.). *Sarbanes Oxley Act – shrnutí klíčových ustanovení*. Sarbanes Oxley Act. <https://www.sarbanes-oxley-101.com/sarbanes-oxley-compliance.htm>
- Sedláček, J. (2005). *Základy finančního účetnictví*. Praha, Česko: Aleš Čeněk.
- Sedláček, J. (2004). *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. Praha, Česko: C. H. Beck
- Sikora, M. (2017). *Kvalitní vnitřní kontrolní systém, kvalitní spaní*. GT News. <https://www.gtnews.cz/publikace/kvalitni-vnitri-kontrolni-system-kvalitni-spani/>

Smith, A. (2016). *Pojednávání o podstatě a původu bohatství národů*. Praha, Česko: Grada.

Solitea. (2022). *Druhy daní přehledně pro rok 2022: jak se děl a kolik jich musíte platit*. Money S3. <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/druhy-dani-prehledne-jak-se-deli-a-kolik-jich-musite-platit/>

Solitea. (n.d.). Nadměrný odpočet DPH: kdy vám finanční úřad vrátí peníze. iDoklad. <https://www.idoklad.cz/blog/nadmerny-odpocet-dph-kdy-vam-financni-urad-vrati-penize>

SoxLaw. (n.d.a). *Pochopení a dodržování Sarbanes-Oxley Act*. SoxLaw. <https://www.soxlaw.com/>

SoxLaw. (n.d.b). § 902: *Pokusy a spiknutí ke spáchání podvodných trestných činů*. SoxLaw. <https://www.soxlaw.com/sox-section-902/>

Syrovátková, J. (n.d.a). *Daňové zákony*. TURBO. <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6319>

Syrovátková, J. (n.d.b) *Daňové zákony*. TURBO. <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6322>

Šteker, K., & Otrusínová, M. (2021). *Jak číst účetní výkazy: Základy českého účetnictví a výkaznictví*. Praha, Česko: Grada.

TrustRadius. (n.d.). *Co je BlackLine?* TrustRadius. <https://www.trustradius.com/products/blackline/reviews?qs=product-usage#product-details>

Valouch, P. (2012). *Účetní a daňové odpisy 2012*. Praha, Česko: Grada.

Vančurová, A., Láchová, L., Zídková, H. (2020). *Daňový systém 2020*. Praha, Česko: Wolters Kluwer

Wahlen, J. M., Jones, J. P. & Padach, D.P. (2019). *Intermediate Accounting*. Boston, USA: Cengage.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Odpisové skupiny	24
Tab. č. 2: Základní údaje – pobočka Sadská.....	32
Tab. č. 3: Přehled operací při koupi nového stroje	59
Tab. č. 4: Ceník tarifů Google Drive.....	63
Tab. č. 5: Ceník MEGA individuální	64

Seznam obrázků

Obrázek 1:Struktura daňových příjmů v ČR za rok 2022	9
Obrázek 2: Druhy daňových sazeb.....	11
Obrázek 3: Soustava daní v ČR	12
Obrázek 4: Příklad struktury účtů	17
Obrázek 5: Výpočet základu daně z příjmů právnických osob.....	22
Obrázek 6: Úprava základu daně z příjmů právnických osob na výslednou daň	23
Obrázek 7: Výsledky průzkumu společnosti EY	29
Obrázek 8: Export seznamu požadavků	36
Obrázek 9: Souhrnné výsledky SOX.....	37
Obrázek 10: Termíny.....	38
Obrázek 11: Testovací tabulka – podnikové systémy	42
Obrázek 12: Testovací tabulka technický software	43
Obrázek 13: Testovací tabulka nákupy – část A.....	46
Obrázek 14: Testovací tabulka nákupy – část B.....	46
Obrázek 15: Testová tabulka nákupy – část A.....	48
Obrázek 16: Určení velikosti vzorku.....	56
Obrázek 17: Ukázka zaúčtování v programu.....	60
Obrázek 18: Ukázka z programu Avalara	61

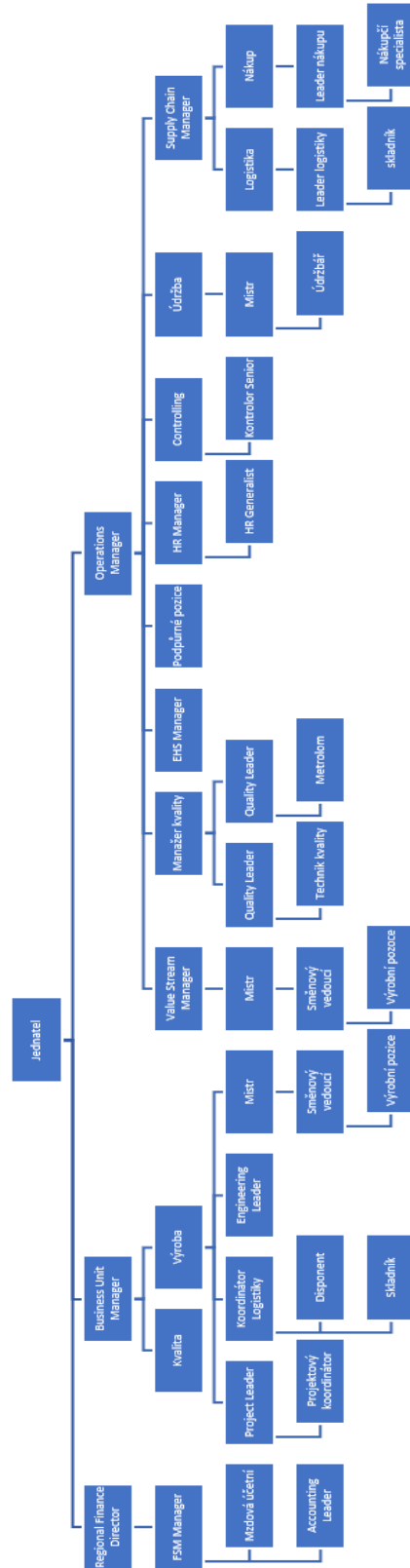
Seznam příloh

Příloha A: Organizační struktura společnosti

Příloha B: Faktura přijatá za stroj

Příloha C: Vzorové přiznání k dani z přidané hodnoty

Příloha A: Organizační struktura podniku

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Příloha B: Faktura přijatá za stroj

DAŇOVÝ DOKLAD - FAKTURA			č. 22019	
<i>Dodavatel</i>				
	IČ 	Číslo objednávky	56083364/563	
	DIČ 	Datum objednávky	7.3.2022	
		Variabilní symbol	22019	
Peněžní ústav 	číslo účtu 	kód 	Forma úhrady	
			Bankovním převodem	
<i>Odběratel</i>				
Parker-Hannifin s.r.o.				
Poděbradská 1005				
289 12 Sadská				
Česká republika				
IČ	616 76 578	DIČ	CZ 61676578	
<i>Den vystavení daňového dokladu</i>		<i>Datum uskutečnění zdanitelného plnění</i>		
15.7.2022		15.7.2022		
<i>Den splatnosti</i>			13.9.2022	
Označení dodávky	Daň. sazba %	Jedn. množství Množství	Cena za jedn.	Číska bez DPH
Z-cut device for Bosch Z-cut project	21,00%	2	1 271 450,0 Kč	2 542 900 Kč

Celkem bez daně: 2 542 900,00 Kč
Celkem DPH: 534 009,00 Kč
Celkem: 3 076 909,00 Kč

Haléřové vyrovnání 0,00 Kč

Celkem k úhradě: 3 076 909 Kč

.....
Podpis

Příloha C: Vzorové přiznání k dani z přidané hodnoty

DRAFT VAT RETURN - THIS RETURN CANNOT BE SENT TO THE TAX AUTHORITY				
C. ODDÍL – daň z přidané hodnoty				
I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1	1051974	220914
	snížená	2		
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; § 17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3/ § 19 odst. 6)	základní	3	1418252	297833
	snížená	4		
Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5	196007	41161
	snížená	6		
Dovoz zboží (§ 23)	základní	7	434510	91247
	snížená	8		
Pořízení nového dopravního prostředku (§ 19 odst. 4/ § 19 odst. 6)		9		
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – odběratel zboží nebo příjemce služeb	základní	10	252028	52926
	snížená	11		
Ostatní zdanitelná plnění, u kterých je povinnost priznat daň při jejich přijetí (§ 108)	základní	12	1791281	376169
	snížená	13		
II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně				Hodnota
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)				20
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 2				21
Vývoz zboží (§ 66)				22
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)				23
Vybraná plnění (§ 110b odst. 2)				24
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – dodávatel zboží nebo poskytovatel služeb				25
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 71h, § 89, § 90, § 92)				26
				65319067
III. Doplnující údaje				
Zjednodušený postup při dodání zboží formou třístranného obchodu (§ 17) prostřední osobou	Pořízení zboží	30		
	Dodání zboží	31		
Dovoz zboží osvobozený podle § 71g		32		
Oprava daně v případě nedobytné pohledávky (§ 46 a násl., resp. § 74a)	věřitel	33		
	dlužník	34		
IV. Nárok na odpočet daně				
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40	28003756	5880788
	snížená	41	645843	64700
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42		
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	základní	43	4092077	859336
	snížená	44		
Korekce odpočtů daně podle § 75, § 77, § 79 až § 79e		45		
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42 + 43 + 44 + 45)		46		6804824
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47		
V. Krácení nároku na odpočet daně				
Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně		50		
Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu (§ 76 odst. 4)	S nárokem na odpočet		Bez nároku na odpočet	
		51		
Část odpočtu daně v krácené výši		52	Koeficient (%)	Odpočet
Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 až 10)		53	Vypořádací koeficient (%)	Změna odpočtu
VI. Výpočet daně				
Úprava odpočtu daně (§ 78 a násl.)		60		
Vrácení daně (§ 84)		61		
Daň na výstupu (součet 1 až 13 – 61 + daň podle § 108 jinde neuvedená)		62		1080250
Odpočet daně (46 v plné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)		63		6804824
Vlastní daň (62 – 63)		64		
Nadměrný odpočet (63 – 62)		65		5724574
Rozdíl oproti poslední známé dani při podání dodatečného daňového přiznání (62 – 63)		66		

Zdroj: interní dokumenty společnosti, 2023

Abstrakt

Červená, V. (2023). Daňová legislativa a účetní zásady v praxi [Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: účetnictví, SOX, daňová legislativa, účetní zásady, vnitřní kontrola

Diplomová práce se zaměřuje na daňovou legislativu a účetní zásady a jejich kontrolu v podniku Parker-Hannifin, s.r.o. Cílem práce bylo identifikovat kontrolní mechanismy užívané v oblasti daní a účetnictví u vybrané společnosti. Na základě výsledků byla navržena opatření, která mohou vést ke zlepšení v této oblasti. V první části práce byly vymezeny základní pojmy v oblasti daní a účetnictví. Následně byly představeny kontrolní mechanismy užívané ve vybrané společnosti. V druhé části byla stručně popsána společnost Parker-Hannifin, s.r.o. Popsána byla historie společnosti a kontrolní mechanismy v oblasti daní a účetnictví v pobočce Sadská. Cílem bylo analyzovat kontrolní mechanismy a identifikovat případné nedostatky. V poslední části byla na základě analýzy provedené ve společnosti navržena opatření, která by měla vést k zefektivnění kontrolních mechanismů.

Abstract

Červená, V. (2023). Tax legislation and accounting principles in practice [Master's Thesis, University of West Bohemia].

Key words: accounting, SOX, tax legislation, accounting principles, internal control

The Master's Thesis focuses on tax legislation and accounting principles and their control in the company Parker-Hannifin, s.r.o. The aim of the thesis was to identify the control mechanisms used in the field of taxation and accounting in a selected company. Based on the results, measures were proposed that can lead to improvements in this area. In the first part of the thesis, the basic concepts in the field of taxation and accounting were defined. Subsequently, the control mechanisms of this issue were presented. In the second part, Parker-Hannifin, s.r.o. was briefly described. The history of the company and the control mechanisms in the field of taxes and accounting in the Sadská branch were described. The aim was to analyse the control mechanisms and to identify possible deficiencies. In the last part, measures were proposed based on the analysis carried out in the company. These measures should lead to more effective control mechanisms setting.